

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

CENTRA ZA MIROVNE STUDIJE

ZA 2015. GODINU

Zagreb, 29. ožujka 2016. godine

SADRŽAJ:

1. Narativni izvještaj	-----	3
Program I: Borba protiv rasizma i ksenofobije	-----	3
Program II: Transformacija sukoba i afirmacija nenasilja	-----	19
Mirta	-----	32
Program III: Društvena solidarnost, razvojna suradnja i ljudska sigurnost	-----	34
Organizacijski razvoj	-----	44
Vidljivost	-----	52
Lista javnih reakcija	-----	58
2. Financijski izvještaj	-----	62

PROGRAM I: BORBA PROTIV RASIZMA I KSENOFOBIJE

Kratko o programu

U 2015. godini program Borba protiv rasizma i ksenofobije prošao je kroz turbulentno razdoblje, obzirom na humanitarnu krizu, odnosno prolazak izbjeglica kroz Hrvatsku koji je počeo u rujnu, pa su se zbog toga u drugoj polovici godine dogodile i promjene u timu – većina članica tima je intenzivno radila u sklopu aktivnosti Inicijative za podršku izbjeglicama „Dobrodošli“, koju smo koordinirali. Sredinom godine s porodiljnog se na radno mjesto pravnice vratila Vanja Bakalović, a organizaciju je napustio Mitre Georgiev, koji ju je na tom mjestu mijenjao. Krajem godine pridružila nam se i Sara Kekuš, aktivna volonterka programa, koja je zadužena za koordinaciju terena i volontera, te direktnu podršku tražiteljima azila i azilantima. U prvoj polovici godine u programu smo na stažiranju imali tri studentice čiji je primarni fokus bio integracija izbjeglica. S nama su bile: Sandra Kasunić iz Münchena (Njemačka), te Rianna Bazzinotti i Danielle Slomka iz Bostona (SAD). Njihov angažman je bio vrlo važan za program te su nam pružale značajnu podršku u radu. **Sada tim čine: Sunčica Brnardić, Vanja Bakalović, Tea Vidović, Sara Kekuš, Cvijeta Senta, Sara Lalić, Mirjana Mikić Zeitoun, Petra Jurlina, Julija Kranjec i Emina Bužinkić.** Sara Lalić iz privatnih razloga ove godine ne može voditi program, pa program od početka 2016. godine do daljnjega vodi Tea Vidović. U radu su nam mnogo pomagali vanjski suradnici, od kojih bismo posebno izdvojili veliki doprinos Drage Župarića Iljića, Mitre Georgieva, Tatjane Vlašić, Lovorke Kušan, Snježane Vasiljević, Jelene Miloš, Ive Marčetić, Marine Škrabalo, i drugi suradnici i suradnice.

Tijekom 2015. godine program je provodio sljedeće projekte: „U ime jednakosti“, financiran kroz program *PROGRESS* Opće uprave za pravosuđe Europske komisije, „Dobrodošli – razvoj i širenje mreže socijalnih usluga za izbjeglice“, kojeg je financiralo Ministarstvo socijalne politike i mladih, *Supporting integration of persons under international protection: from practice to policies*, kojeg je financirao UNHCR, *Quality Integration Solutions for Refugees*, financiran kroz program IPA Europske komisije i „Pružanje besplatne pravne pomoći“, financirano sredstvima Ministarstva pravosuđa. Također, u 2015. godini dobili smo i projekte IPA - RAX FREE: za etničku i jednakost izbjeglica i *Mind the Gap* iz financijskih sredstava *DG Justice*-a, koji će se

provoditi u 2016. i 2017. godini, što znatno doprinosi financijskoj stabilnosti programa u sljedeće dvije godine.

Polovinom rujna prošle godine pokrenuta je [Inicijativa za podršku izbjeglicama Dobrodošli](#) s obzirom da je Republika Hrvatska postala dijelom balkanske rute za prolaz izbjeglica. Ključan doprinos Inicijative bio je u direktnoj podršci i pomoći izbjeglicama na graničnim prijelazima (Bapska, Tovarnik, Strošinci, Ključ Brdovečki) i u pograničnim područjima te izbjegličkim kampovima u Opatovcu i Slavonskom Brodu. Kroz svakodnevni rad u

dijeljenju informacija, pravnoj podršci i podjeli humanitarne pomoći, sudjelovalo je više od 300 volontera. Osim direktne podrške, Inicijativa je zagovarala otvaranje sigurnog morskog, kopnenog i zračnog koridora za izbjeglice do sigurnih zemalja, humanitarnu evakuaciju žrtava iz ratom zahvaćenih područja te aktivnu primjenu međunarodnog humanitarnog prava. Političko zagovaranje bilo je komplementarno javnom senzibilizacijskom radu kako direktno s građanima, tako i putem medijskih kampanja i istupa. Inicijativa je osim toga gradila međunarodne veze s aktivistima i suradničkim organizacijama u Europi, na Balkanu i Bliskome istoku planirajući i izvodeći koordinirane akcije solidarnosti. Ključne smo susrete imali u Grčkoj, Sloveniji (Ljubljana - dva transnacionalna aktivistička susreta), Hrvatskoj (Zagreb - transnacionalni politički sastanak na HRFF-u, Pula - razmjena hrvatsko-slovenskih aktivista), Srbiji, Francuskoj, Belgiji, Njemačkoj, itd.

Ključne aktivnosti programa

Tijekom 2015. godine nastavili smo **pratiti i zagovarati kvalitetniju provedbu zakonodavstva te javnih politika vezanih za integraciju tražitelja azila i azilanata**. Julija Kranjec i Tea Vidović su članice Radne skupine za Migracijsku politiku koja bi trebala dizajnirati Migracijsku politiku za period od 2016. do 2018. godine. U dva navrata tijekom 2015. godine svi članovi radne skupine trebali su dati preporuke za novu Migracijsku strategiju, no Radna se skupina nije još sastala i trenutno nemamo informacije kada će nastaviti s radom. Također, tijekom godine smo organizirali sastanke s relevantnim ministarstvima i drugim institucijama kojih se tiče kvaliteta integracije, a objavili smo i desetak priopćenja, te organizirali nekoliko konferencija i okruglih stolova. U listopadu 2015. godine smo pozvani da sudjelujemo u radu *ad hoc* radne skupine za Pravilnik o smještaju osoba pod međunarodnom zaštitom. Također, redovito pratimo provedbu mjera Akcijskog plana za integraciju.

Između ostalog, 2015. je bila posebno značajna zbog **donošnja novog Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti**, koji je zamijenio dotadašnji Zakon o azilu. CMS je sudjelovao u javnoj raspravi – podnijeli smo [amandmane i komentare na prijedlog zakona](#), od kojih su neki i uvaženi. Međutim, zabrinuti smo što Zakon ne odgovara na niz problema koji su se javljali prilikom primjene prethodnog Zakona o azilu, te uvodi nove institute bez prethodnog usuglašavanja s ostalim dijelovima sustava i

bez potrebnog razrađivanja načina njegova funkcioniranja. Također, predali smo [amandmane](#) na novi prijedlog Zakona o strancima, ali nakon završene javne rasprave, u proceduri za donošenje tog zakona se nije ništa dogodilo, odnosno Zakon o strancima još nije donesen.

Na prošlogodišnjoj međunarodnoj konferenciji „Sukob ekstradicijskog i izbjegličkog prava: uzajamno

Naslovna Vijesti Ne može se po državljanstvu ocjenjivati treba li nekome azil

VIJESTI | 20.11.2015. | 12:49

f T g+ D in 1 E-mail A- A A+

Ne može se po državljanstvu ocjenjivati treba li nekome azil

Izvor: N1

Press konferencija u toku izbjegličke krize, listopad 2015. godine

priznavanje azila i 'non-refoulement' principa između država članica Europske unije“, CMS je problematizirao **sustav crvenih tjeratica Interpola**, koji je izuzetno važan u borbi protiv kriminala, ali i podložan zlouporabi (događa se da se taj sustav koristi kako bi se osobe koje su pod međunarodnom zaštitom dalje proganjale iz istih razloga iz kojih su dobile međunarodnu zaštitu druge države) te napravio niz preporuka. Jedna od važnijih odnosila se na to da bi na razini INTERPOL-a trebalo naći učinkovit način kako da osobe koje su dobile azil zbog političkog progona budu skinute s tih tjeratica, kako ne bi bile izložene daljnjem progonu. Preporuke su bile prezentirane u raznim prilikama i na različitim međunarodnim skupovima te rezultirale time da je 19. svibnja u Yerevanu u Armeniji, INTERPOL na skupštini Vijeća Europe obznanio svoju novu politiku micanja izbjeglica s tjeratica nakon što dobiju azil u određenoj zemlji. Više o tome [ovdje](#).

Tijekom 2015. godine, organizirali smo nekoliko tzv. **Razgovora o interkulturalizmu**, čiji je cilj pokrenuti diskusiju među našim suradnicima i nama samima o tome kako vidimo interkulturalizam i kvalitetne integracijske politike. Jedan od tih razgovora, na kojem su Srđan Dvornik i Snježana Grgurović dali uvodne teze, bio je posvećen modelima integracije općenito, dok smo na drugom razgovarali o migracijskoj politici i Akcijskom planu za integraciju, kao i ulozi organizacija civilnog

Naslovna stranica Manifesta o interkulturalizmu, rad umjetnice Tajane Zver, prosinac 2015. godine

društva u integraciji. Nadalje, s obzirom na humanitarnu krizu koja se dogodila u zadnja četiri mjeseca 2015. godine, zajedno s organizacijom Pravo na grad, organizirali smo dvodnevni međunarodni sastanak s aktivistima i stručnjacima koji su se ovim problemom bavili diljem Europe, a sve u sklopu Human Rights Film Festivala. Na sastanku smo planirali daljnje zajedničke akcije i razgovarali o modelima integracije u uvjetima ekonomske i političke krize koja trese Europu.

Krajem godine organizirali smo trodnevni **Panel o interkulturalizmu** s ciljem propitivanja koncepta integracije i interkulturalnosti u odnosu na što gradimo buduće pristupe CMS-a i suradnika u poticanju kvalitetnijeg rada institucija, doprinosa civilnoga društva i osnaživanju izbjeglica na povećanje socijalne podrške, inkluzije i participacije izbjeglica u novome društvu. Na Panelu su sudjelovali/e aktivisti/kinje i članovi/ice CMS-a, Inicijative Dobrodošli, Okusa doma, KVOC-a - Kluba volontera CMS-a i CEDIM-a. Nakon panela, objavljena je publikacija [Manifest o interkulturalizmu](#). Panelu je prethodilo predavanje *Uvjeti hospitaliteta - naučene lekcije iz Južne Afrike* sveučilišnog profesora Mbongisenija Buthelezija.

Stalno propitivanje postojećih modela, edukacija i osnaživanje građana za socijalnu podršku izbjeglica odvijaju se i kroz program Mirovnih studija na kolegijima „Post-kolonijalizam i migracije” te „Emancipacija kulturnog pluralizma u vrijeme izbjeglištva”, uz mentoriranje polaznika kroz mentorske grupe. Kolegije vode Drago Župarić Iljić, Julija Kranjec i Emina Bužinkić. Osim ovih kolegija, program je dao svoj doprinos Mirovnim studijima u kolegiju „Vrijednosti ljudskih prava”, kojeg su zajedno s ostalim voditeljicama su-vodile Cvijeta Senta i Sara Lalić.

U 2015. godini **organizirali smo studijsko** putovanje u Nizozemsku, a cilj je ovog studijskog putovanja bio podizanje kapaciteta udruga i javne uprave za pružanje integracijskih usluga. Na studijskom putovanju je sudjelovalo 16 osoba (predstavnici udruga, ministarstava i lokalnih vlasti), koji su posjetili institucije i organizacije poput NIDOS, *Dutch Refugee Council*, *International Organization for Migration*, Ministarstvo socijalne politike i zapošljavanja, Prihvatni centar za tražitelje azila u Bredi, i dr. Kao jedan od rezultata tog studijskog putovanja u lipnju smo zajedno s Koordinacijom za ljudska prava Grada Zagreba i Odborom za nacionalne manjine Gradske Skupštine organizirali [tematsku sjednicu](#) kako bi skrenuli pažnja na važnost lokalne vlasti u procesu integracije izbjeglica u društvo.

Nastavili smo voditi **Koordinaciju za integraciju** – neformalnu mrežu organizacija koje pružaju socijalnu podršku izbjeglicama, te smo tijekom godine organizirali niz sastanaka Koordinacije: o pravu na stanovanje izbjeglica, planiranje i provedba drugog Tjedna izbjeglicama. Od rujna su se sastanci provodili neformalno na terenu jer su više manje svi članovi Koordinacije bili aktivni u pružanju podrške izbjeglicama na pograničnim područjima i tranzitnim kampovima.

Povodom Međunarodnog dana za eliminaciju rasne diskriminacije, zajedno s navijačkom skupinom Bijeli anđeli, promovirali smo TV spot [Stop rasizmu i nasilju na stadionima](#), kao dio **kampanje „Sve boje su lijepe“**. Spot je producirao Fade In, a u njemu sudjeluju igrači koji igraju u Hrvatskoj nogometnoj ligi, a dolaze iz različitih zemalja. Također, proveli smo i **medijsku kampanju**, koja je oblikovana da podiže senzibilitet javnosti o izazovima integracije izbjeglica. Ta kampanja

uključuje kuharicu istoga naziva, radio spot „Integracija počinje razumijevanjem“ i TV spot [Porijeklo hrane](#), kao i [integracijsko-kulinarsku web-stranicu](#) Okus doma. U suradnji Fade In-a i CMS-a, s autorskim potpisom Martine Globočnik, snimljen je i etnologijski dokumentarni film „Okus doma“. Kuharica *Okus doma* predstavljena je početkom godine nakon višegodišnjeg prikupljanja priča i recepata u Hrvatskoj, a do kraja je godine predstavljena više puta u različitim hrvatskim gradovima i međunarodno (izdvajamo promociju u Ljubljani u suradnji s organizacijom i restoranom Skuhna i platformom Sloga). Promociju kuharice uglavnom su pratile i interkulture prezentacije i kulinarski događaji poput kulinarskog dvoboja Princea Walea Soniyikija i Renea Bakalovića na Dolcu, kulinarskog izazova u Splitu sa šticienicima doma Maestral i aktivistima MoSt-a iz Splita i InfoZone te kulinarske prezentacije u Slavonskom Brodu pred novogodišnje praznike.

Spotovi „Stop rasizmu i nasilju na nogometnim stadionima“ i „Porijeklo hrane“, 2015. godina

U Slavonskom Brodu smo krajem prošle godine **pokrenuli lokalnu senzibilizacijsku kampanju Interkultura - mjesto susreta, dijaloga i suradnje** kojoj je cilj umanjiti strah i nepoznanice lokalnog stanovništva spram izbjeglica i migranata s obzirom na to da se izbjeglički kamp nalazi u industrijskoj zoni grada. Na prvoj Interkulturi koja je održana u Gradskoj knjižnici okupilo se više desetaka

zainteresiranih lokalnih mještana te djelatnika i volontera kampa. Okus doma predstavio je svoje delicije, a DAH - Društvo Afrikanaca Hrvatske svoje glazbene ritmove. Kulinarske prezentacije odvijale su se tijekom prošle godine u suradnji s CroSol-om iz Hrvatske, Slogom iz Slovenije te europskom mrežom Concord.

Tijekom godine organizirali smo **niz javnih događaja usmjerenih na smanjenje socijalne distance prema azilantima i tražiteljima azila**. U suradnji s CeKaTe-om, održali smo ciklus tribina o interkulturalizmu i integraciji, koje su građanima omogućile stručan uvid u ovu problematiku, a na kojoj su izbjeglice i volonteri podijelili svoja iskustva, te smo zajednički organizirali prezentacije kultura i zemalja izbjeglica (Kongo, Senegal i romska kultura). U cilju smanjenja socijalne distance prema izbjeglicama, ali i učinkovitije integracije izbjeglica, organizirali smo i kulturno-umjetničke aktivnosti. U suradnji s umjetnikom Davorom Konjikušićem organizirali smo fotografske radionice za izbjeglice koje su rezultirale [foto knjigom Želimo te voljeti, umjetnosti](#) predstavljenoj u Galeriji Greta u lipnju 2015. godine.

Zajedno s još nekoliko udruga članica Koordinacije za integraciju i vanjskim suradnicima organizirali smo u Zagrebu, Rijeci, Sisku i Kutini drugi po redu [Tjedan izbjeglicama](#), koji se održavao od 15. do 21. lipnja, povodom Svjetskog dana izbjeglica. U sklopu festivala, među ostalim aktivnostima, organizirali smo i [Književnu večer "Nepripadanje"](#), na kojoj su posjetitelje kroz sirijsku, pakistansku, kongoansku, ali i hrvatsku prozu proveli Bekim Sejranović, Ivana Simić Bodrožić, Natalija Miletić, Inayatullah Jiskani, Amour Makosso i Sandra Wahech, a objavili smo i [knjižicu Ne/Pripadanje: priča o nama](#). Usto, s umjetnikom koji je prije dvadeset godina baš u Zagrebu čekao papire za preseljenje u Francusku, Milomirom Kovačevićem, razgovarali smo o njegovim fotografskim ciklusima „Sarajevo u srcu Pariza“, „Gens una sumus“ i „Mes amies de Rumilly“, kao i o životu u Parizu: prije dvadeset godina kao izbjeglice/imigranta, a danas kao priznatog umjetnika. Tijekom Tjedna izbjeglicama održana je i već spomenuta zajednička sjednica Koordinacije za ljudska prava i Odbora za nacionalne manjine kao rijedak primjer političkih diskusija u polju lokalne i decentralizirane integracije izbjeglica.

Književna večer Ne/Pripadanje i istoimena knjižica, lipanj 2015. godine

U 2015. godini objavili smo slikovnicu [Šarene priče](#), na kojoj smo radili zajedno sa Studijem dizajna Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Priče koje su uključene u slikovnicu ispričale su izbjeglice, a predstavljaju stvarnost pomiješanu s fikcijom, kako im je bila prenesena kad su bili djeca. Osim spomenute suradnje i knjižice, CMS i Studij dizajna tijekom prošle godine imali su još nekoliko zajedničkih projekata: objava edukativne knjižice Kućica u Ježevu, razvoj vizualnog

identiteta restorana Okus doma i razvoj dijela ideje savjetovišta za zapošljavanje i inkubatora za poslovne ideje kao dijela šire ideje uspostave integracijskog interkulturalnog centra.

Tijekom prošle godine **intenzivirali smo aktivnosti vezane za uspostavu integracijskog interkulturalnog centra** razvijajući model i plan zagovaranja s više suradnika. Ključna je suradnja s platformom *Upgrade* koja okuplja organizacije u kulturi a koja zagovara uspostavu društveno- kulturalnog centra. S obzirom na brojne komplementarnosti, CMS se pridružio platformi *Upgrade* te je sudjelovao u pripremi kampanje koja će se realizirati u 2016. godini. Interkulturalni integracijski centar središnje je mjesto društvenog i socio-ekonomskog osnaživanja izbjeglica i migranata, kao i mjesto interkulturalnog susreta domaćeg i novo pridošlog stanovništva. Shvaćamo ga kao prostor susreta, dijaloga i suradnje.

U kontekstu integracije i socio-ekonomskog osnaživanja izbjeglica, CMS je nastavio **pružati podršku razvoju socijalno poduzetničkih projekata izbjeglica i migranata** kroz edukacije i osnaživanje (nastavak zajedničkog projekta „Kvalitetni koraci k integraciji izbjeglica“ Fade In-a i CMS-a u suradnji s CEDROm, NESST-om, Izazovom i Iskrom). Primarna je podrška data kolektivu Okus doma koji je, nakon niza kulinarskih radionica i prezentacije tijekom 2015. godine, odlučio krenuti s osnivanjem vlastitog *cateringa*. Osim toga, dio onih koji su poznavatelji raznih jezika pokrenuli su ideju otvaranja škole stranih jezika i prevodilačkog servisa za arapski, farski, urdu, albanski i druge jezike. U listopadu je stoga pokrenuta *crowdfunding* kampanja kojom su prikupljena početna sredstva. Krajem studenog 16 je osnivača osnovalo kulinarsko-jezičnu Zadrugu za interkulturalnu suradnju - Okus doma koja će tijekom 2016. pokrenuti profesionalni *catering* i školu stranih jezika. Okus doma je kao kvalitetan primjer integracije i primjer inovacije dobio niz javnih priznanja poput onoga SIL-a i IRMO-a, SOLIDAR-a, zatim Konferencije o dobroj ekonomiji i niza medijskih izvještaja i reportaža u tiskanim i audiovizualnim medijima. U okviru zajedničkog projekta prošle je godine objavljen i Vodič kroz zadruge na primjeru rada s ranjivim skupinama, odnosno izbjeglicama.

Izuzev socio-ekonomske emancipacije i integracije kroz interkulturalnu razmjenu, Okus doma je započeo rad na interkulturalnom dijalogu surađujući sa školama diljem Hrvatske, pa smo tako prošle godine održali radionice kuhanja i interkulture u školama u Osijeku, Zagrebu, Sisku, Križevcima i drugim mjestima unoseći dodanu vrijednost i sadržaj nastavi građanskog odgoja i obrazovanja.

Vrlo važan dio integracijskog rada i podrške tražiteljima azila i azilantima obavljaju volonteri CMS-a, koji su cijelu godinu održavali tečaj hrvatskog jezika u Prihvatilištu za tražitelje azila Porin (Zagreb) i u prostorijama knjižnice Kuće ljudskih prava i javnim prostorima u zagrebačkim kvartovima u kojima žive izbjeglice, a tečaj engleskog jezika pružale su dvije studentice s *Boston College* koje su u CMS-u odrađivale praksu. Osim toga, socijalna podrška izbjeglicama uključivala je posjete volontera CMS-a, odnosno integracijskih asistenata, nadležnim institucijama (poput centara za socijalnu skrb, policijskih postaja, gradskih ureda, zdravstvenih ustanova, HZZ-a i dr.), muzejima, radionice za tražitelje azila i azilante itd.

Početak godine, **izabrana je nova grupa od 22 volontera za rad s izbjeglicama,** te smo za njih organizirali nekoliko edukacija, koje su uključivale teme poput prevencije sagorijevanja u radu s ranjivim skupinama, metode relaksacije i integracijske prakse, što im je pomoglo da njihov daljnji angažman bude kvalitetan i održiv. Usto, tijekom cijele godine održavali su se sastanci volontera koji se doprinijeli grupnoj dinamici ključnoj za kvalitetan rad volontera, omogućili bolju organizaciju volonterskog angažmana te realizaciju njihovih ideja. Sve to je rezultiralo **osnivanjem Kluba volontera Centra za mirovne studije (KVOC)**, čiji je predstavnik volonter Josip Miličević, a koji će se u 2016. nastaviti razvijati. Volonteri su povodom Svjetskog dana izbjeglica zajedno sa studentima Mirovnih studija organizirali prosvjednu akciju [Koliko još smrti do solidarnosti?](#), koja je bila jako dobro

popraćena u medijima.

Mediji o prosvjednoj akciji na Europskom trgu, 2015. godina

U 2015. smo **radili na podizanju kapaciteta prevoditelja za rad u azilnim postupcima**. Organizirali smo edukacije za prevoditelje o specifičnosti prevođenja u postupcima azila i u tu svrhu izdali i [Vodič za prevoditelje u radu s izbjeglicama i tražiteljima azila](#). Također, radili smo i na uspostavi sustava procjene stručnosti prevoditelja i kvalitete usluga, odnosno kreirali upitnik za praćenje postupaka azila u koji je uvršten sustav procjene stručnosti prevoditelja koji omogućava praćenje prevoditeljskih usluga u azilnim postupcima.

Radili smo i na **podizanju kapaciteta odvjetnika za ljudska prava i pravnika u udrugama**, te na povezivanju s odvjetnicima koji rade u području izbjegličkog prava i ljudskih prava. U suradnji s Hrvatskim pravnim centrom i Mitrom Georgijevim organizirali smo simulaciju suđenja - *moot-court* trening s temom "Trenutni pravni problem koji proizlaze iz izbjegličke krize", te smo organizirali i nekoliko treninga za odvjetnike o antidiskriminacijskom i izbjegličkom pravu, od kojih bismo posebno izdvojili trening o članku 3. Europske konvencije o ljudskim pravima i načelu *non-refoulement*, koji je vodio Wil Eikelboom iz ugledne nizozemske odvjetničke kuće Prakken D'Oliveira Human Rights Lawyers.

Usto, CMS je radio na **praćenju drugostupanjskih postupaka za međunarodnu zaštitu, u suradnji s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu**. U tu svrhu, organizirana je edukacija s novom generacijom studenata koji će sudjelovati u radu Grupe za azil Pravne klinike. Također, objavili smo i [Analizu kvalitete presuda Upravnog suda u Zagrebu u postupcima azila](#), u kojoj smo utvrdili poboljšanje formalne kvalitete presuda, ali i primijetili da još postoji problem s kredibilitetom procjena u tim presudama.

Tijekom cijele godine **pružali smo pravne informacije i pravne savjete** u području diskriminacije, osobito po osnovama rasa/etnička pripadnost/boja kože, vjera i nacionalno podrijetlo, te u području statusa - državljanstvo, privremeni boravak, stalni boravak, međunarodna zaštita.

Jedan od najbitnijih ciljeva ove aktivnosti bio nam je pružiti pravnu pomoć posebno osjetljivim društvenim skupinama koje, iako imaju zajamčena opća i za njih specifična prava (primjerice, pravo na međunarodnu zaštitu i pertinentna prava), u praksi se suočavaju s velikim poteškoćama u ostvarivanju tih prava. Poteškoće se prvenstveno odnose na nepoznavanje hrvatskog pravnog sustava i opsega njima zajamčenih prava, institucija koje provode postupke ostvarivanje tih prava ili im pomažu pri tome. Naši korisnici često ne poznaju hrvatski jezik što otežava komunikaciju. Prevoditelji su nedostupni u svim instancama gdje su oni potrebni kako bi se omogućila adekvatna komunikacija. Ponekad smo koristili naše volontere koji su poznavali jezik korisnika.

Do jeseni 2015. godine bavili smo se slučajevima spajanja obitelji osoba koje su u RH dobile međunarodnu zaštitu, a čije obitelji su ostale u državama porijekla tih osoba. Pružali smo i pravnu pomoć osobama pod međunarodnom zaštitom koji su imali zabranu ulaska na Schengenski teritorij, što smo uspješno osporili. Mnogim osobama smo pomogli pri regulaciji boravka. Bavili smo se i slučajevima osoba koje su zadovoljili formalne uvjete za stjecanje hrvatskog državljanstva, ali pod izlikom nacionalne sigurnosti, odbijen im je zahtjev te im prijete protjerivanje iz zemlje.

Izbjeglička kriza je uvelike utjecala na sadržaj i način pružanja pravne pomoći. Primjena pravnih mehanizama zaštite izbjeglica koja je do početka krize bila zajamčena, postala je upitna. Nejasnoće su se odnosile na razne pravne aspekte: status ljudi u izbjegličkom valu, mogućnost spajanja obitelji, legalnost pojedinih ruta kretanja, kriteriji propusnosti izbjeglica u datom trenutku, kriteriji i postupci vraćanja izbjeglica iz jedne države u drugu te općenita dostupnost sustava međunarodne zaštite izbjeglicama. S obzirom da su se učestalo, a ponekad i svakodnevno, donosile političke odluke koje su utjecale na te pravne aspekte, trebalo je kontinuirano tražiti od nadležnih tijela vlasti i ostalih dionika izbjegličke krize relevantne informacije, što je često bilo teško ostvariti. Osim toga, odluke o propuštanju ili statusu izbjeglica često nisu bile formalizirane pisanim oblikom što je otežavalo njihovo osporavanje. Pristup izbjeglicama je bio problematičan, kako zbog specifičnih okolnosti njihovog transfera, tako i zbog frekventnih mijenjanja država transfera. Takva situacija rezultirala je otežanim pružanjem validnih pravnih informacija i pravnih opcija za korisnike. Preostaje nam kroz sudske i administrativne postupke ispitivati legitimnost i legalnost postupanja u izbjegličkoj krizi, a svakako je najvažnije propitivati do koje mjere su međunarodni standardi izbjegličkog prava i ljudskih prava bili zajamčeni.

Naš rad u 2015. godini obilježila je osjetna i kontinuirana promjena društvene klime. Bavili smo se slučajevima diskriminacije pripadnika romske i srpske manjine pri zapošljavanju i pristupu obrazovanju, te povećanom diskriminacijom na osnovi nepripadanja katoličkoj crkvi kad su u pitanju djeca i maloljetnici. Također, predano smo reagirati na slučajeve diskriminatornih izjava u javnom prostoru po etničkoj, vjerskoj i osnovi spolne diskriminacije, prema institucijama, javnosti te osnažujući građane da sami vrše pritisak prema institucijama.

I u 2015. godini **sudjelovali smo kao umješaci u postupku** koji je hrvatski državljani Jordanskog podrijetla vodio protiv poslodavca - državne službe, zbog toga što nije poduzeo mjere kako bi ga zaštitio nakon što je prijavio ozbiljne prijetnje poruke ostavljane na ormariću na radnom mjestu na račun njegovog arapskog podrijetla. Postupak je trajao više od tri godine slijedom čega je podnesen i zahtjev za suđenje u razumnom roku, a početkom 2016. donesena je i prvostupanjska presuda u korist tužitelja.

Milica Miladinović prilikom potpisivanja nagodbe

Također, napokon smo pozitivno okončali još jedan, za nas iznimno važan slučaj etničke diskriminacije. Naime, Milica Miladinović je nakon 15 godina borbe za vlastitu imovinu zbog sustavne diskriminacije i nefunkcioniranja pravne države, napokon nagodbom dobila svoj stan. Tijekom svih tih godina, pomogle su joj razne organizacije i pojedinci, u prvom redu njena odvjetnica Lovorka

Kušan, te SNV, SDF, Građanski odbor za ljudska prava, Kuća ljudskih prava i CMS. CMS je aktivno bio uključen u cijeli slučaj, pravno, medijski, humanitarno, aktivistički, zagovarački, i dr.

U 2015. godini smo u **području diskriminacije nastavili graditi suradnju s odvjetnicima/ama** na edukacijama o sustavu (antidiskriminacijskog) prava EU, pa smo organizirali sljedeće edukacije:

- Edukacija o pravnom sustavu EU i Sudu pravde EU (ESP), predavačica prof. Tamara Čapeta s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- Edukacija o pristupu pravnim bazama EUR-Lex i sudskoj praksi ESP – CURIA, predavačica prof. Aleksandra Čar s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Pripreme za simulaciju suđenja, Terme Jezerčica, travanj 2015. godine

- Edukacija o temeljnim pravima u pravnom poretku EU s naglaskom na Povelju o temeljnim pravima i njenom primjenom uz simulaciju suđenja, predavač prof. Goran Selanec, S.J.D.

Osim navedenih edukacijskih modula, **održana su tri sastanka u prvoj polovici godine s odvjetnicima u cilju razmjene iskustava u radu.** Na svim spomenutim događanjima sudjelovalo je u prosjeku 20 odvjetnika/ca iz mreže.

Također, preveden je [priručnik](#) o situacijskom testiranju *Dokazivanje slučajeva diskriminacije: korištenje situacijskog testiranja u postupku* (nastavno na provedenu edukaciju iz lipnja 2014. godine) te su obavljena i prva situacijska testiranja (u suradnji s organizacijama Cenzura Plus i Zagreb Pride). Također, u travnju je objavljen i [izvještaj](#) *Izazovi integracije* za 2014. godinu, godišnji izvještaj programa borbe protiv rasizma i ksenofobije.

U partnerstvu s Mrežom mladih Hrvatske (MMH) **sukreirali smo program edukacija za njihove članice** (predstavnice iz organizacija članica) koji su u travnju organizirali aktivnosti u pet gradova (Pula, Rijeka, Zadar, Split i Donji Miholjac) pod zajedničkim nazivnikom „**Tjedan jednakosti**“. Održan je niz javnih događaja koji tematiziraju (ne)jednakost po različitim osnovama: dob (mladi/stari u zajednici i nepostojanje dijaloga i susreta), etnicitet/rasa (Romi su bili ciljana grupa aktivnosti sportskog karaktera u Rijeci), spol,

invaliditet, status i sl. Iz splitske aktivnosti - radionice stripa na temu (ne)jednakosti, proizašli su vizuali koje smo tiskali na majice a koje smo koristili u ostalim aktivnostima (primjerice, kao poklon sudionicima/ama Mlade MIRamiDE u Opatovcu kraj Pakraca). Aktivnosti su imale vrlo veliki odjek u medijima a i time i posjećenost, uputili smo preporuku MMH da nastave s ovom aktivnosti a CMS se može uključiti kao organizacija članica MMH.

Centralna aktivnost programa u kontekstu suzbijanja diskriminacije u 2015. godini svakako je [konferencija](#) o prikupljanju podataka o (ne)jednakosti održana u svibnju. Cilj konferencije bio je istaknuti važnost prikupljanja podataka o (ne)jednakosti i postojećih dobrih praksi u tom području, što je učinjeno kroz prezentacije mapiranih postojećih resursa domaćih, ali i stranih institucija, te radom na preporukama za poboljšanje sustava. Temeljem ove konferencije i skupljenih kontakata, razvili smo projektni prijedlog koji je prošao na natječaju DG Justice krajem 2015. godine te smo krenuli u provedbu 1. siječnja 2016. godine.

Trešnjevka, Zagreb, studeni 2015. godine

U studenome 2015. godine [obilježili smo](#) **Međunarodni dan borbe protiv fašizma** javnom akcijom u suradnji s MMH. Platnene torbe s porukama govora mržnje vidljivim na zagrebačkim fasadama, ali i fasadama u ostalim gradovima, „prebrisali“ smo bijelom bojom, a na to stavili natpis „Govor mržnje možete brisati ali tragovi ostaju“ te smo ih dijelili građanima na Cvjetnom trgu uz naljepnice s istom porukom. Pozvali smo građane da naljepnicama

simbolički „prebrišu“ poruke mržnje na fasadama u svojim kvartovima. Cilj nam je bio upozoriti građane da je do Kristalne noći došlo upravo korištenjem parola mržnje usmjerenih prema drugima i drugačijima. Budući da je dan kada smo organizirali ovu javnu akciju ujedno bio i dan predizborne šutnje, pozvali smo građane da idući dan na biralištima svoj glas ne daju onima koji promoviraju i koriste takav diskriminatoran, diskreditirajući govor. Kako je naša akcija dijelom bila komemorativnog karaktera, organizirali smo i vođenu šetnju za građanstvo centrom grada na mjesta otpora fašizmu, a koja danas polako tonu u zaborav. Ova javna akcija je bila medijski vrlo vidljiva što nas motivira da i u 2016. godini na ovaj dan organiziramo sličan javni događaj.

Platnene torbe, dizajn: Marin Peranović i Antonio Karača za CMS, lipanj 2015. godine

U smislu javno-zagovaračkog rada, iznimno nam je važno bilo **sudjelovanje u radu radne skupine za dizajn novog Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2015. – 2020.**, u kojoj je sudjelovala Sara Lalić kao predstavnica CMS-a. Proces rada na ovoj strategiji je bio veoma dobar i transparentan, te smo načelno zadovoljni rezultatom rada u smislu kvalitete samog prijedloga dokumenta, no Plan nažalost, zbog smjene vlasti, još nije službeno donesen. Prema našim informacijama, Plan je trenutno na očitovanju nadležnih institucija, nakon čega bi trebao biti donesen.

Romsko naselje u Kuršancu, u kojem se provodio dio istraživanja, 2015. godina

CMS je na zahtjev Vijeća Europe pristao sudjelovati kao **suradnik, nacionalni ekspert, konzultant i istraživač u provođenju projekta „Promoviranje ljudskih prava i manjinske zaštite u Jugoistočnoj Europi“**. Projekt se u 2015. godini provodio u 26 gradova i općina na području Jugoistočne Europe a mi smo pratili šest u Hrvatskoj: Bogdanovci, Čakovec, Gračac, Kneževi Vinogradi, Pakrac i Pula. Proveli smo dva istraživanja - [u prvom](#) smo se istraživanju fokusirali na poznavanje instrumenata i tijela za zaštitu manjinskih prava, a naša su ciljana skupina bili lokalni dionici (zaposlenici općina), pripadnici manjina i ostali relevantni ispitanici (lokalni ljudi koji se u svom radu bave nacionalnim manjinama i njihovim pravima). U drugom smo se [istraživanju](#) bavili razinom ostvarenja

manjinskih prava s ciljem da nakon završetka projekta u ponovljenom istraživanju ustanovimo je li se provođenjem projektnih aktivnosti razina ostvarivanja manjinskih prava kod naših sudionika eventualno povećala. Sudionici su opet bili zaposlenici općine, predstavnici manjina i ljudi koji se profesionalno bave manjinskim pravima. Za vrijeme trajanja projekta podržavali smo gradove i općine u provođenju. Najčešće je to suglasnost lokalnih vlasti kod razgovaranja s predstavnicima Vijeća Europe i onda otpor u radu s predstavnicima manjina na zajedničkim aktivnostima. Za CMS je sudjelovanje u ovom projektu bilo važno jer nam je omogućilo da budemo prisutni na terenu i da iz prve ruke čujemo što više ljudi na mjestima gdje su ostvarivanja ljudskih i manjinskih prava daleko od promoviranog. Ovdje prije svega ciljamo na Čakovec i romsku nacionalnu manjinu, te Gračac i Pakrac gdje smo radili sa srpskom nacionalnom manjinom. Primjer dobre prakse su Kneževi Vinogradi gdje je manjina većina i gdje su sve ploče na tri jezika i dva pisma: hrvatskom, mađarskom i srpskom. U godini u kojoj je izdana [Deklaracija o nesnošljivosti](#) koju je potpisao predsjednik saborskog Odbora za ljudska prava i prava manjina Furio Radin, i drugi članovi odbora, te Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine, svaki direktni dodir s manjinama za nas važan je za zagovaranje njihovih prava.

Planovi za 2016. godinu

Program Borbe protiv rasizma i ksenofobije u 2016. godini planira se fokusirati na dolje navedene aktivnosti, sa sviješću da je moguće da će se prioriteti mijenjati, obzirom na promjene u društvenom i političkom kontekstu, te ćemo, naravno, reagirati na razne fenomene koji se budu pojavljivali u društvu:

- Zagovaranje uspostave **Integracijskog interkulturnog centra** kao dijela društveno kulturnog centra s platformom *Upgrade* otpočevši s kampanjom 'Zagreb - otvoreni grad' i krilaticom 'Otvaramo grad'.
- Zagovaranje prijedloga **modela preseljenja i premještanja izbjeglica iz trećih zemalja** - zagovaranje kvalitetne integracije uz socijalnu podršku CMS-a, KVOC-a, Inicijative Dobrodošli i Koordinacije za integraciju.
- Priprema i provedba **3. Tjedna izbjeglicama!** - uz podršku članica Koordinacije za integraciju te organizacija u kulturi. Program će se odvijati u Zagrebu i Slavonskom Brodu.
- Provedba **istraživanja o uzrocima rasizma, ksenofobije i etničke diskriminacije** u suradnji s Centrom za istraživanje etničnosti, diskriminacije i migracija (CEDIM).
- **Niz edukativnih treninga za suce, javne tužitelje i odvjetnike** u području diskriminacije, u suradnji s Pravosudnom akademijom.
- Suradnja s udrugom Društvom Afrikanaca u Hrvatskoj čiji je predsjednik član CMS-a, Prince Wale Soniyiki, a s kojima provodimo zajednički projekt s fokusom na pružanje integracijske i pravne podrške izbjeglicama.
- **Monitoring diskriminatornog govora u javnosti**, uspostava transnacionalne mreže koja prati aktivnosti ekstremne desnice te suradnja s istraživačkim novinarima na objavama razotkrivajućih članaka.
- **Istraživanje o najboljim praksama sustava prikupljanja podataka o (ne)jednakosti.**
- **Uspostava češće i kvalitetnije komunikacije organizacija civilnog društva i državnih institucija** o provedbi politika zaštite ljudskih prava.
- **Nastavak rada Inicijative Dobrodošli kroz javnu kampanju "Ne postoje oni i mi. Svi smo ljudi"**, rad u Zimskom prihvatno-tranzitnom centru Slavonki Brod, senzibilizacija javnosti kroz organizaciju javnih događanja u lokalnim sredinama u kojima borave izbjeglice, javne

kampanje po školama, javne akcije i prosvjedi kroz koje želimo upozoriti na nepravdu i nedostatke političkih odluka.

- **Izveštavanje o situaciji na pograničnim područjima u vezi pitanja izbjeglica** prema *Fundamental Rights Agency*.
- Posjećivanje Prihvatnog centra za strance Ježevo - 4 puta godišnje.
- **Sudjelovanje u radu Nacionalnog preventivnog mehanizma.**
- **Nastavak rada Koordinacije za integraciju**, koja je početkom godine već primila nove članice i koja se planira aktivnije uključiti u planiranje prihvata izbjeglica iz programa preseljenja i premještanja.

PROGRAM II: TRANSFORMACIJA SUKOBA I AFIRMACIJA NENASILJA

Kratko o programu

Ovaj program usmjeren je osnaživanju pojedinaca i grupa za izgradnju mira u zajednici putem promicanja vrijednosti nenasilja i poticanja dijaloga, a osnovni princip rada jest obrazovanje kao promjena. Ciljamo na podizanje kapaciteta društva i institucija za nenasilnu društvenu promjenu, odnosno podizanje svijesti javnosti o važnosti nenasilja i nenasilne transformacije društvenih, grupnih i osobnih odnosa. Program počiva na višegodišnjem neformalnom obrazovnom programu Mirovni studiji, zagovaranju uvođenja građanskog i mirovnog obrazovanja u hrvatski obrazovni sustav uz programe usavršavanja nastavnika i stručnih suradnika i osnaživanja učenika, te obrazovne treninge i dijaloške formate jačanja potencijala za nenasilnu transformaciju sukoba u lokalnim zajednicama. Sadržaji ovoga programa uključuju mirovne i stručne edukacije, javne kampanje, istraživanja i javno zagovaranje, a razvijaju se u suradnji s brojnim domaćim i međunarodnim akterima u polju obrazovanih politika, istraživanja u obrazovanju, društvenog aktivizma i rada u zajednici. Tim programa čine: Lovorka Bačić, Emina Bužinkić, Lana Jurman, Jasna Račić i Iva Zenzerović Šloser.

Prošla je godina obilježena radom na više polja, uključujući brojne suradnike i ciljane skupine u naš rad. Izazovi su bili mnogobrojni, osobito oni koji su se ticali uvođenja građanskog odgoja i obrazovanja

u obrazovni sustav, prvenstveno zbog političkih promjena i odluka koje su krenule sredinom 2014. u drugom smjeru (poništen rad stručnog povjerenstva MZOS-a koje je predlagalo GOO kao predmet i međupredmetno područje). Tada je u sve osnovne i srednje škole uveden međupredmetni GOO, a u tridesetak škola eksperimentalni program predmeta za 8. razrede. Tijekom godine su brojne škole i nastavnici upućivali prigovore na nekvalitetnu integraciju GOO u nastavu koja je za sobom nosila i visoku administrativnu opterećenost. Osim toga, nedostatak političke volje i konsenzusa o tome kakav GOO želimo u obrazovnom sustavu, upućivao je na oduzimanje podrške ovoj inicijativi unatoč rezultatima eksperimentalne provedbe u šk. godini 2012./13. Ipak, tijekom prošle godine su usvojene dvije ključne ideje za obrazovanje čije ćemo učinke tek moći sagledati u budućnosti - Strategija znanosti, obrazovanja i tehnologije te Kurikularna reforma koja je do kraja prošle godine iznjedrila stručne radne skupine i izradu predmetnih i međupredmetnih kurikuluma od kojih je jedan i GOO (no još uvijek ne kao predmet). Cjelokupni rad na praćenju obrazovnih politika i zagovaranju uvođenja GOO u škole nailazio je na poteškoće u komunikaciji s institucijama, pri čemu su neke institucije poput AZOO-a prekinule suradnju s organizacijama civilnog društva koje su organizirale stručno usavršavanje nastavnika. Podrške uvođenju GOO nema u većoj mjeri ni na sveučilišnim razinama te se ideje poput specijalističkog programa za obrazovanje i stručno usavršavanje nastavnika još uvijek ne realiziraju.

S druge strane, interes nastavnika i stručnih suradnika o GOO je u porastu. Zadovoljni smo kvalitetom, korisnošću i praktičnošću modela i sadržaja naših stručnih usavršavanja za nastavnike te suradnjom s njima nakon provedenih usavršavanja. Radili smo na izgradnji široke mreže učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja, također i mladih (učenika i studenata) koji čine bazu podrške uvođenju GOO u škole. Zagovaranjem za kvalitetno uvođenje GOO-a bavimo se kroz rad u GOOD Inicijativi u kojoj usko surađujemo s Forumom za slobodu odgoja, GONG-om, Mrežom mladih Hrvatske, Hrvatskim debatnim društvom, Udrugom roditelja Korak po korak i drugima. Naš je rad na građanskom obrazovanju povezan i sa zagovaranjem globalnog obrazovanja, osobito u europskom političkom promjenjivom kontekstu, pri čemu surađujemo s North-South Centrom Vijeća Europe, europskom mrežom Concord i drugima.

Pored toga, raste broj građana, mladih, odnosno učenika i studenata zainteresiranih za izgradnju mira i aktivizam koji pohađaju programe koje provodimo (Mirovni studiji, Mlada MIRamiDA). Jedan od rezultata našega rada je obilježavanje osamnaeste godine Mirovnih studija te provedba devetnaeste godine programa Mirovnih studija u suradnji Centra za mirovne studije i Mirte – ustanove za mirovno obrazovanje odraslih. S ciljem osnaživanja Mirte gradili smo unutarnje kapacitete pa je tako Emina Bužinkić pohađala i završila program DPPO – Dopunski pedagoško psihološki obrazovni program na

Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci s odrađenom stručnom praksom u Privatnoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu pod mentorstvom prof. Zvonimira Bošnjaka.

EDUKACIJA

Cilj Mirovnih studija je kroz interdisciplinarni teorijski i iskustveni rad poticati razumijevanje uzroka nasilnih sukoba i teških kršenja ljudskih prava i stvarati uvjete za izgradnju održivog mira temeljenog na pravедnosti - poticati izgradnju društva koje pruža otpor i traži rješenja za manifestacije direktnog, strukturnog i kulturnog nasilja. Pored teorije, strategija i zakonskih okvira, na Mirovnim studijima prenose se, artikuliraju i kritički promatraju postojeće aktivističke prakse i potiču novi oblici rada na društvenoj promjeni. U 2015. dovršena je 17. radna godina (2014.-15.) i započeta 18. (2015.-16.), prva koja se provodi u suradnji CMS-a i Mirte.

Program se sastoji od obrazovnog dijela i praktičnog rada za upisanu generaciju, javnog rada kroz predavanja za javnost, istraživačkog rada *Rat i rad: (Dis)kontinuiteti sukoba* na primjeru tvornice Borovo i Hrvatskih željeznica, suradnje sa srodnim programima mirovnog obrazovanja i obrazovanja za demokraciju, podrške i poticanja *grass-roots* inicijativa i akcija. U 2015. testiran je proces verifikacije programa, programski i upravljački razvija se Mirta – ustanova za mirovno obrazovanje odraslih. Za obrazovni program i dalje postoji jednak interes, redovito se upisuje 30-tak osoba. U 250 sati programa (15 kolegija) uključena su 22 voditelja kolegija i 15-tak gostujućih predavača. Interes za javna predavanja i seminare velik je i u porastu. U javne aktivnosti u 2015. bilo je uključeno 225 osoba.

U programu rade: Iva Zenzerović (voditeljica programa) i Jasna Račić (voditeljica istraživanja Borovo, koordinacija sudionika, mentorskih grupa, praćenje programa), programsko vijeće (voditeljice obrazovnih modula: Lana Jurman (Uvod u mirovne studije), Tatjana Vlašić (Ljudska prava), Emina Bužinkić (Izgradnja mira), Julija Kranjec (Suzbijanje rasizma i ksenofobije), Iva Zenzerović (Društvena solidarnost)), operativni tim (Iva Zenzerović, Jasna Račić, Goran Grosman, volonter). Voditelji kolegija: Andrijana Parić, Lovorka Bačić, Duška Gelb, Ana Raffai, Otto Raffai, Sara Lalić, Cvijeta Senta, Ivana Radačić, Amir Hodžić, Goran Božičević, Vesna Teršelič, Gordan Bosanac, Drago Župarić Iljić, Dražen Šimleša, Ankica Čakardić, Jovica Lončar, Jelena Miloš.

Aktivnosti i rezultati u 2015. godini:

1. Dovršena redovna obrazovna godina 2014. – 15. i započeta 2015.-16.

Više o programu u Programskoj brošuri 2015.-16. dostupnoj na sljedećem [linku](#).

Provedeni su svi planirani kolegiji. Evaluacije kolegija i programa pokazuju kako polaznici kao glavne kvalitete programa prepoznaju interdisciplinarnost, stručnost predavača i primjenjivost stečenog znanja i vještina. Potvrdu rada vidimo i u tome što, kao i mi, polaznici Mirovnih studija kao cilj programa vide „osnaživanje za vlastito aktivističko djelovanje“, te Mirovne studije doživljavaju kao „bazu za akumuliranje novih ideja i akcija“,

tj. „umrežavanje i stvaranje plodnog tla za nove suradnje“.

Pripremljeni i održani praktični radovi i mentorske grupe za radnu godinu 2014.-15.:

Praćenje i podrška javnoj raspravi strategije za suzbijanje diskriminacije (mentorice: Tatjana Vlašić i Sara Lalić). Javna rasprava pomaknuta je, pa su mentorice i grupa redefinirale svoje zadatke kroz analize diskriminacije na osnovu roda, dobi i invaliditeta pri zapošljavanju.

Pakrac: jučer-danas-sutra (mentori: Goran Božičević i Lana Jurman). U sklopu projekta PAKT provedeno je istraživanje o Pakracu uoči rata i doprinosu Volonterskog projekta Pakrac izgradnji mira. Provedeno je inicijalno istraživanje, terenski rad i intervjui. Srednjoškolci iz SŠ Pakrac pripremili su svoje materijale. Pripremljena je i postavljena izložba u Pakracu u lipnju 2015. godine, vijest je dostupna na sljedećem [linku](#).

Izbjegličke priče. Priče iz daleka i izbliza (mentorica: Emina Bužinkić). Pripremljena je alegorijska knjižica *Kućica u Ježevu*, kao nastavni materijal i igra za djecu starije vrtičke i osnovno školske dobi. Podloga knjižici bila je *Ježeva kućica* Branka Čopića, a njezin glavni lik Ježurka Ježić u novoj je knjižici postao izbjeglica i migrant koji se susreće s brojnim preprekama sustava. Knjižica je prezentirana učenicima OŠ Fran Galović iz zagrebačkih Dugava. Publikacija je dostupna u tiskanom i elektronskom izdanju.

Rat i rad: Istraživanje štrajkova u Hrvatskoj 1988.-1995: studija slučaja: HŽ (Jovica Lončar, Alen Sućeska). U 2015. godini objavljena su tri intervjua:

[PODIJELI PA VLADAJ: Kako je rastrojen HŽ](#)

[Željeznicu guta već daljina: neznanje i arogancija kumovali su rastakanju HŽ-a](#)

[Ivan Forgač: Radnički pokret treba političko krilo](#)

Istraživački rad nastavlja se kroz aktivnosti BRID-a u 2016. godini.

Prostitucija u RH: problemi, potrebe: pravni sustav i analiza medija (mentorica Ivana Radačić).

2. Javna predavanja i Seminarski program

Mirna reintegracija Podunavlja još traje, 14. siječnja 2015. godine

Transgeneracijski prijenos traume, 1. travnja 2015. godine

Fašizam i antifašizam danas, 6. svibnja 2015. godine

Aktivizam i društvena promjena kod susjeda - BiH, 19. svibnja 2015. godine

Predstavljanje programa 2014.-16.: O uzrocima i posljedicama ratova, 29. rujna 2015. godine

Seminar: *Međunarodna razvojna suradnja*, u suradnji s CroSol-om, 23. i 25. studenoga 2015. godine

Javna predavanja / tribine u sklopu Mirovnih studija, dvorana Kuće ljudskih prava Zagreb, 2015. godina

3. Suradnja s Mirovnom akademijom Sarajevo: Ljetni kurs i studijske razmjene

4. Istraživanje (Dis)kontinuiteti sukoba: Studija slučaja tvornice Borovo 1988. – 1991.

5. Obilježavanje 18 godina programa sa sudionicima i voditeljima

6. Operativno planiranje programa i redovni sastanci Programskog vijeća

7. Ispitivanje mogućnosti verifikacije programa (Mirta)

DODATNO

U kolovozu 2015. organizirale smo 7-dnevni trening izgradnje mira za aktiviste, **Mlada MIRamiDA**, u Pakracu sa 16 mladih. Temama poput nenasilne komunikacije, identiteta, sukoba, moći, migracija i antifašizma, sudionici su zajednički gradili i dijelili znanje i spoznaje te tražili načine kako im pristupiti u procesu izgradnje mira. Trening smo organizirale kako bi podržale rad novih inicijativa te aktivnih mladih koji se s treninzima izgradnje mira nisu

dotad imali prilike susresti. MIRamiDu je vodio cijeli tim programa u kombinaciji s gostujućim predavačima Marinom Ivandić i Bojanom Nonkovićem iz Baze za radničku inicijativu i demokratizaciju i Draženom Šimlešom iz ZMAG-a. Nakon treninga, uspješna se suradnja nastavila s nekim od sudionika/ca, osobito s mladima iz Kluba studenata Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu s kojima se nakon MIRamiDE organiziralo nekoliko zajedničkih javnih događanja. Intervju sa sudionicima dostupan je na sljedećem [linku](#).

Što se tiče međunarodne suradnje, i ove godine posjetila nas je delegacija japanskih sveučilišnih profesora i edukatora te se upoznala s radom CMS-a, Documente, Kuće ljudskih prava, Foruma za slobodu odgoja, GONG-a i osnovne škole Fran Galović u Dugavama. Suradnja se bazira na razmjeni u području mirovnog obrazovanja te uvođenja političko-građanskih sadržaja u visoko obrazovne sadržaje. Želja im je uspostaviti sličan centar za mirovne studije u Niigati.

Važnu suradnju smo ostvarili s organizacijom Interkulturelles Zentrum iz Beča koja provodi program ACES – Akademija za centralne europske škole, koja se sastoji od neposredne podrške školama u razvijanju njihovih društvenih projekata i susreta poput treninga i konferencija. Prošlogodišnja je održana u Sarajevu s više od 200 učenika i nastavnika iz cijele Europe koji su pohađali panele i radionice na raznovrsne teme. Opća tema konferencije je bila *Solidarnost* a mi smo održali glavno tematsko predavanje, dvije radionice na temu školskih i učeničkih kampanja na temu solidarnosti s manjinskim i ranjivim skupinama.

AKTIVIZAM

U okviru projekta *Nasilje ostavlja tragove* suorganizirale smo 3 lokalne konzultacije s predstavnicima vlasti, lokalnim institucijama i organizacijama civilnog društva nakon čega su uslijedili okrugli stolovi u Daruvaru, Gospiću i Zagrebu na kojima su predstavljene učeničke i školske kampanje usmjerene protiv nasilja. Rad u lokalnim zajednicama pratila je medijska i javna kampanja *Nasilje ostavlja tragove - zvoni za nenasilje!* u okviru koje smo potaknuli održavanje niza tematskih emisija i priloga na HRT-u i u

Volonterski kamp Pakrac, srpanj 2015. godine

tiskanim medijima.

Aktivan angažman mladih u lokalnoj zajednici poticale smo i kroz organizaciju 3. ljetnog **Volonterskog kampa u Pakracu** u suradnji s Centrom za razvoj civilnog društva Delfin iz Pakraca i MIRamiDA centrom iz Grožnjana. Volonterski kamp Pakrac okupio je mlade volontere kako bi učili o izgradnji mira, promovirali suradnju ljudi koji dolaze iz različitih sredina, pomagali lokalnoj zajednici kroz volonterske akcije i podržavali napore izgradnje održivog mira. Sudionici su osim radnog dijela (uređivanje vidikovca i izvora u Pakracu, pomoć u uređenju izletišta 'Mali raj' talijanske nacionalne manjine u Ploštinama, organizacije završnog druženja za lokalno stanovništvo), sudjelovali i u edukacijskom dijelu koji se bavio temom nacionalnih manjina u RH. Osim predavanja, mladi su suorganizirali i aktivno sudjelovali i u tribini 'Značaj nacionalnih manjina u društvima danas' u Gradskoj vijećnici (Kurija Janković) u Pakracu 16. srpnja 2015. Više o kampu i iskustvima volontera na linkovima [ovdje](#) i [ovdje](#).

RAZMJENE AKTIVISTIČKIH ISKUSTAVA

RAZVOJNA SURADNJA: Mirovni studiji Zagreb *feat.* Mirovna akademija Sarajevo

U 2015. Mirovni studiji surađivali su s Mirovnom akademijom te su se kroz projekt povezali Mirovni studiji i Post-jugoslavenska mirovna akademija na planu stvaranja okruženja za povezivanje novih društvenih pokreta i organizacija civilnog društva u radu na društvenoj promjeni te etabliranih OCD-a uslijed gubitka međusobnog povjerenja nakon protesta i plenuma 2014.

Provedene su sljedeće aktivnosti:

Studijska posjeta aktivista iz Bosne i Hercegovine Zagrebu, 11. – 20. svibnja 2015. godine

Jedanaest osoba se upoznalo s radom udruženih OCD-a, novih inicijativa i platformi. Posjetili su: Centar za mirovne studije, Documentu, Kuću ljudskih prava, Platformu 112, BRID, Pravo na grad, Inicijativu „Ne damo naše autoceste“ te se upoznali s pružanjem pravne pomoći prosvjednicima i odvjetnicom Linom Budak.

Rezidencijalni boravci sudionika iz BiH. Nastavno na studijsko putovanje, u Zagrebu su tjedan dana proveli: Goran Zorić iz udruge Kwart iz Prijedora i Alma Midžić iz Crvene kod CMS-a i Documente, Haris Husarić iz Radničkog Univerziteta iz Tuzle i Milica Pralica iz Oštremule, Banja Luka kod BRID-a.

19. svibnja održana je zajednička **javna tribina** na temu aktivizma i socijalne pravde na kojoj su govorili: Tomislav Tomašević (Institut za političku ekologiju, Zagreb), Emir Hodžić (Inicijativa Jer me se tiče, BiH) i Emin Eminagić (Tuzla, BiH). Više o tribini možete pročitati i snimku vidjeti na sljedećem [linku](#).

Od 19. – 26. srpnja 2015. godine održan je **ljetni kurs Mirovne akademije: Aktivističke prakse i društveni pokreti za socijalnu pravdu**. Sudjelovalo je 16 osoba iz Hrvatske, BiH i Srbije. Cilj kursa bio je tematizirati društvene pokrete općenito i pojedine aktivističke prakse na našim prostorima. Prvi dio programa organizirali su Mirovni studiji, a drugi Mirovna akademija: Uvod u društvene pokrete i pokreti 80-tih (Benjamin Perasović), Antradni pokret u Hrvatskoj i regiji (Vesna Janković), Studentski pokret, nove platforme i suradnja sa sindikatima u Hrvatskoj (Jelena Miloš i Iva Marčetić), Uvod u socijalnu pravdu i pokret za socijalnu pravdu – protesti i plenumi u BiH (Jasmina Husanović), suradnja radnika i sindikata na primjeru Dite, Tuzla (Emin Eminagić).

Razmjena iskustva, Tuzla, 20. do 22. studenog. Održan je *follow up* na kojem se upoznalo više članova organizacija uključenih u projekt. Razmjena je imala za cilj dodatno približavanje aktivista i organizacija iz Tuzle, Sarajeva i Zagreba (CMS/Mirovni studiji, Mirovna akademija Sarajevo, Radnički

Univerzitet iz Tuzle, BRID, Zagreb, Crvena Sarajevo i druge). Na susret pod nazivom *Tvornice u zajednici* tematizirali su središnje mjesto pokrenutih protesta 2014 u BiH, Dita, Tuzla te ulogu tvornica kao potencijala za integriranje zajednica, bilo da su one u svojoj primarnoj funkciji proizvodnje, bilo da postaju mjesta susreta kulture. U širem krugu nastavljeni su susreti i u 2016.

16. prosinca 2015. godine održana je **javna tribina** u Sarajevu: **20 godina poslije – mir kakovog (ni)smo zamišljali** na kojoj su govorili Nebojša Šavija Valha i Iva Zenzerović.

RAZVOJNA SURADNJA: „Dva sukoba, dva prostora – zajednička želja za mirom“ - razmjena iskustva s organizacijama iz Pojasa Gaze

U partnerstvu s *think tankom* iz Pojasa Gaze (PalThink for Strategic Studies) i IPEMED-om (Split) nastojali smo doprinijeti boljem poznavanju hrvatskog i palestinskog konteksta te suradnji u razmjeni iskustava izgradnje mira i demokratizacije. U sklopu ovih napora, organizirali smo **tribinu „Situacija u Pojasu Gaze – prepreke miru“** na kojoj su govorili Omar Shaban i Zlatko Dizdarević. Ovu tribinu, održanu u KIC-u, je posjetilo preko 60 osoba.

Studijsku posjetu RH organizirali smo za 10 pripadnika civilnog društva iz Gaze, no uspjelo ih je doći samo 4. Svrha posjete bilo je upoznavanje s našim iskustvima postratne demokratizacije društva i institucija te naporima izgradnje mira. U tijeku posjete dobili su uvid u recentni povijesni kontekst RH, posjetili su MVPEI, susreli se sa saborskim Odborom za vanjsku politiku i Odborom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, UZLJPPNM-om i UZUVRH-om, te su imali priliku upoznati se s radom Documente, CESI, Kuće ljudskih prava, CROSOL-a, MIRamiDA centra i CMS-a. Tijekom posjete organizirali smo sa **Subversive festivalom raspravu** „Pojas Gaze danas – prepreke i mogućnosti za budućnost“ o političkoj, društvenoj i ekonomskoj situaciji u tom području, na kojoj su govorili Omar Shaban i Aed Yaghi. Crtice s rasprave dostupne su na sljedećem [linku](#).

Zbog poteškoća povezanih sa sigurnosnim aspektima te percepcijom istih ključne aktivnosti projekta (posjeta dvojice stručnjaka iz RH u pojas Gaze, zajednička publikacija o iskustvima i potencijalima razmjene iskustva) nisu ostvarene te se prolongiraju u 2016. godini.

ZAGOVARANJE U PODRUČJU OBRAZOVANJA

Globalno obrazovanje

Krajem 2014. godine, Centar za mirovne studije preuzeo je, na poticaj North-South centra Vijeća Europe, koordinaciju programa globalnog obrazovanja za Hrvatsku. Motivacija za preuzimanje ove odgovornosti proizašla je iz prepoznavanja važnosti tema koje se aktualiziraju kroz međunarodni program globalnog obrazovanja, te činjenicom da program razvija vrijednosti i kompetencije koje CMS promiče kao organizacija. Globalno obrazovanje definira se kao „holističko obrazovanje koje otvara oči i

*umove prema realnostima ovoga svijeta te ih pokreće prema ostvarenju svijeta u kojemu vladaju pravda, jednakost i u kojemu su ljudska prava temeljna vrijednost*¹. Imajući to u vidu, „globalno obrazovanje obuhvaća obrazovanje za razvoj, obrazovanje o ljudskim pravima, obrazovanje za održivost, mirovno obrazovanje, sprječavanje sukoba te interkulturalno obrazovanje kao globalne dimenzije građanskog obrazovanja”².

20. veljače u prostorima Sveučilišta u Zagrebu organiziran je **inicijalni sastanak ‘Globalno obrazovanje: Perspektive u Hrvatskoj’** s ciljem upoznavanja različitih domaćih dionika s konceptom, kako bi se potaknula suradnja i 'kvadrilog' predstavnika Vlade, parlamenta, lokalnih i regionalnih vlasti te organizacija civilnog društva u spomenutom području. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije usvojena 2014. godine prepoznata je kao dobar temelj uvođenju tema globalnog obrazovanja u školske kurikulume, osobito kroz proces Cjelovite kurikularne reforme koji je započet u veljači 2015.

CMS je također organizirao **3. Europski kongres o Globalnom obrazovanju** (Zagreb, 26. do 28. studenoga) s partnerima: NSC Vijeća Europe, CONCORD, UNESCO, GENE (*Global Education Network Europe*), a cilj kongresa bio je odrediti prioritete, te strateške smjernice razvoja i implementacije globalnog obrazovanja nakon 2015. godine, a u skladu s *Agendom 2030* i Ciljevima održivog razvoja. Kratak izvještaj, te preporuke Kongresa dostupne su na linkovima [ovdje](#) i [ovdje](#).

¹Deklaracija o globalnom obrazovanju iz Maastrichta, od 15. do 17. studenog 2002. godine. Definicija je prvotno formulirana na godišnjem Sastanku mreže Tjedna globalnog obrazovanja na Cipru koji se održavao od 28. do 31. ožujka 2002. godine.

²Deklaracija o globalnom obrazovanju iz Maastrichta, od 15. do 17. studenog 2002. godine.

Na kongresu je sudjelovalo preko 140 profesionalaca iz područja obrazovanja, donositelja odluka, predstavnika inozemnih ministarstava, akademske zajednice te domaćih i međunarodnih organizacija iz 43 države diljem svijeta.

Teme globalnog obrazovanja kroz 2016. godinu povezat ćemo s kampanjom za kvalitetno uvođenje GOO-a u hrvatske škole, radom GOOD inicijative, ali i radom na međunarodnoj razini kroz nova partnerstva u području obrazovanja za razvoj, međunarodnu razvojnu suradnju te srodne obrazovne programe.

Građanski odgoj i obrazovanje (GOO)

I tijekom prošle godine smo zagovarali kvalitetno uvođenje GOO-a u škole zajedno s GOOD Inicijativom čiji smo su-koordinatori. Naš se javni zagovarački rad uvelike oslonio na rezultate istraživanja građanske i političke pismenosti (IDIZ i GONG, 2015. godina) te strateški plan Inicijative, na temelju čega smo oblikovali profesionalnu kampanju (u suradnji s Agencijom Bruketa i Žinić) 'Što naučiš kao mali, to radiš kad odrasteš' sa sloganom 'Naučimo biti veliki. Uvedimo zajednički građanski odgoj i obrazovanje u škole'. Kampanja počiva na izgradnji široke platforme podržavatelja uvođenja GOO u škole koju primarno čine nastavnici i učitelji, učenici i roditelji, stoga smo prije njezinog

medijskog lansiranja održali niz tzv. GOOD susreta susrećući se sa svim ovim skupinama na sastancima, radionicama, debatama i panelima u Rijeci, Zagrebu, Osijeku i Splitu. Prilikom GOOD foruma širili smo i mrežu članstva GOOD Inicijative. Kampanja je u potpunosti pripremljena i kreće u 2016. sa šest spotova, paketima za škole te web stranicom.

Veliki broj javnih događanja, tiskovnih konferencija i javnih priopćenja obilježio je rad Inicijative prošle godine, npr. predizborna debata s predstavnicima političkih stranaka na kojoj je GOOD Inicijativa predstavila svoje ključne zahtjeve temeljene na *Polazišnim osnovama* – dokumentu koji okuplja članice Inicijative i definira njihov rad.

Tijekom prošle godine Inicijativa je strateškim planom postavila i nove strategije zagovaranja, izuzev okupljanja

šire stručne i javne podrške, to je zagovaranje i utjecaj na demokratizaciju obrazovnog sustava čije smo ključne aktivnosti definirali u suradnji dvanaest organizacija koje čine Inicijativu i novih

suradničkih organizacija poput Udruge roditelja i učitelja Waldorfske škole u Zagrebu, Slagalice – Zaklade za razvoj lokalne zajednice, Kurziva – platforme za pitanja kulture, medija i društva i Mirte – ustanove za mirovno obrazovanje odraslih. Krajem godine ostvarena je i podrška Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za navedeni rad, a CMS je koordinator platforme. Ključnu financijsku i programsku podršku radu Inicijative dao je u prošloj godini OSIFE. Rad GOOD Inicijative i zagovaranje uvođenja GOO u škole objavili smo kroz studiju slučaja europske mreže SOLIDAR.

U proljeće 2015. godine organizirali smo konferenciju „Nasilje ostavlja tragove“ koja je okupila oko 90 obrazovnih radnika, predstavnika nacionalnih, lokalnih te obrazovnih institucija i onih koje se bave nasiljem, OCD-a te ministarstava. Tom prilikom predstavljeni su napori prvenstveno škola i OCD-a, ali i institucija u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, te su predstavljene i kampanje učenika razvijene i podržane u suradnji s CMS-om. Konferenciju, kao i rezultate istraživanja o vršnjačkom nasilju popratili su mnogi mediji.

ISTRAŽIVANJA

Istraživanje (Dis)kontinuiteti sukoba: Studija slučaja tvornice Borovo 1988. - 1991.

U suradnji s BRID-om, i ove smo godine nastavili rad na *Istraživanju o kontinuitetu društvenih sukoba u Hrvatskoj 1987.-1991.* Uvjereni kako je u analizi sukoba potrebno krenuti od perioda prije njihove finalne, nasilne faze i da je pri analizi svakog sukoba najvrjednija perspektiva upravo ona „odozdo“ istraživanjem iskustva raspada bivše države kroz prizmu radnika tvornice *Borovo*, stvaramo doprinos u području gdje je analiza uvelike manjkava, tj. obilježena reduktivnim retrospektivnim interpretacijama. Čitanje povijesti unazad, koje je toliko često u interpretacijama jugoslavenskih sukoba, ukorijenjeno u etno-nacionalnu logiku kao polazište i temelj analize, u konačnici i falsificira stvarnost društvene transformacije koja je eskalirala krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina dvadesetog stoljeća. Ispitujući iskustvo društvene i ekonomske krize odozdo, osiromašenje i promjene u odnosima moći koje je donijelo, nastojimo pridonijeti boljem razumijevanju nasilnih sukoba koji su uslijedili, ali i demistificiranju naše (post)tranzicijske stvarnosti.

Istraživački, rad se oslanja na kontinuirani arhivski rad na *Tjedniku jugoslavenskog kombinata obuće Borovo* iz 1988. - 1991. godine, partikularna istraživanja drugih tiskovina, te na polu-strukturirane intervju s radnicima. Uz znanstveni članak objavljen u *Političkoj misli*, rad smo prezentirali i dvama izlaganjima na znanstvenim skupovima Sveučilišta Juraj Dobrila u Puli i Fakulteta političkih nauka u Beogradu, kao i na interdisciplinarnoj tribini Filozofskog fakulteta u Osijeku. Kako smo duboko uvjereni da cilj ovog istraživanja nije samo reprodukcija faktografije, već i rad na suočavanju s prošlošću, svoj rad smo prezentirali i u popularnim tekstovima, a u suradnji s kolegama iz Baze za radničku inicijativu i demokratizaciju snimili smo i video prilog kojim smo htjeli pridonijeti jačanju drugačije slike Vukovara, onakve kakvu smo upoznali u radu s našim ispitanicima.

Metodologija rada na ovom istraživanju potakla je rad i na drugim studijama slučaja te se u 2015. na mentorskoj grupi MS započelo istraživanje Hrvatskih željeznica u periodu od 1988. – 1995.

Na istraživanju rade: Jasna Račić, Sven Cvek, Snježana Ivčić, uz podršku Ive Zenzerović Šloser i Jovice Lončara. Istraživanje se u suradnji s Bridom nastavlja i u 2016. kada je planirano još nekoliko tekstova, izlaganja, seminar i izložba.

U 2015. godini program su financijski podržali: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva (kroz natječaje Norveške ambasade, Razvojne suradnje i Centar znanja Kuće ljudskih prava), Grad Zagreb, EU (IPA 2012).

U suradnji Centra za mirovne studije i Centra znanja Kuće ljudskih prava, tijekom prošle godine provedeno je istraživanje *Građanski odgoj i obrazovanje u kontekstu visokoškolskog obrazovanja: Politike, praksa i izazovi europskog i nacionalnog visokoškolskog prostora* autora dipl. pol. Nikole Bakete i doc. dr. Sc. Bojane Čulum. Istraživanje komparativnog karaktera je dalo važan doprinos raspravi o ulozi visokog obrazovanja i podršci uvođenju GOO u srednje i osnovne škole.

POSEBNO BI IZDVOJILI pokretanje Mirte; jačanje međunarodnih suradnji i razmjena u području obrazovanja; otvaranja novih tematskih područja rada, razvoj istraživačkih dosega; iskustva razmjene praksi i znanja kroz projekte razvojne suradnje te jači doprinos CMS-a međunarodnim naporima za kvalitetnije obrazovanje (kroz program Globalno obrazovanje).

Planovi za 2016. – jačanje Mirte; kontinuirani rast i aktualnost Mirovnih studija; diversifikaciju obrazovnih programa za nastavnike/ce (interkulturalizam, rad s migrantskom djecom, antifašizam u formalnom obrazovanju) te građane, zainteresirane institucije, aktiviste, OCD-e (antifašizam u neformalnom obrazovanju, interkulturalna medijacija, solidarnost i građanski aktivizam); medijsku i javnu kampanja za kvalitetno uvođenje GOO-a te širenje podrške roditelja, nastavnika i učenika kroz rad u mnogim gradovima; veće povezivanje i suradnje s drugim programima u CMS-u.

Mirta 2015.

Tijekom 2015. Mirta programski i upravljački gradi svoje kapacitete. Razvijala se strateška suradnja s Volonterskim Centrom Osijek, Mrežom mladih Hrvatske i udrugom SMART s kojima provodimo zajednički projekt Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju a kroz koji se povezuju programi: Mirovni studiji, Studiji za mlade (rezidencijalni program za mlade), Trening nastavnika, osječka Demo-akademija i riječka Akademija za upravljanje neprofitnim organizacijama. Svi programi objedinjeni u ustanovu usko surađuju s matičnim organizacijama.

U 2015. održani su sastanci:

- 17.02. sastanak strateških partnera
- 10.09. partnerski sastanak i priprema Strateškog planiranja

- 08. – 10.12. Strateško planiranje

Vizija Mirte

Društvo koje pozitivno vrednuje obrazovanje utemeljeno na solidarnosti, ravnopravnosti i suradnji. Obrazovanje potiče demokratično političko sudjelovanje koji počiva na kritičkom mišljenju pojedinaca i pojedinki.

Misija Mirte

Mirta je ustanova za obrazovanje odraslih koja organizira dostupne, kvalitetne i inovativne neformalne obrazovne programe koji promiču demokraciju, kulturu mira te društvenu pravdu.

Mirta okuplja, dijeli i razmjenjuje znanja i vještine koja osnažuju pojedince i zajednice na području demokracije, ljudskih prava, izgradnje mira i civilnoga društva.

Mirta povezuje obrazovne sadržaje čineći ih dostupnima u različitim lokalnim zajednicama. Kvaliteta i inovativnost programa postižu se kroz suradnju sa srodnim organizacijama u Hrvatskoj i svijetu. Mirta je prostor međusobnog učenja i djelovanja. Ona promiče kritičke i participativne procese učenja.

Privremena ravnateljica tijekom 2015. godine bila je Iva Zenzerović, od 1. siječnja 2016. godine imenovana je ravnateljica Emina Bužinkić. Pokrenut je postupak promjene Statuta prema kojima strateški partneri sudjeluju u upravljanju Mirtom.

Započeto je namicanje sredstava. Mirta je partnerica u dvije platforme: GOOD i Antifašistička liga sa zadatkom izrade nastavnih materijala za poučavanje građanskog odgoja i obrazovanja s fokusom na interkulturalizam i antifašizam. Platforme financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva. Nositelj projekta kroz koji se financiraju programi u 2015. godini je CMS. U 2016. godini CMS podržava poziciju ravnateljice. Do uspostave financijske stabilnosti pred Mirtom je uspostavljanje partnerskih projekata i edukacija koji su započeti 2016. godine.

PROGRAM III: DRUŠTVENA SOLIDARNOST, RAZVOJNA SURADNJA I LJUDSKA SIGURNOST

Kratko o programu

Program Društvena solidarnost, razvojna suradnja i ljudska sigurnost u 2015. godini imala je za cilj s jedne strane ojačati rad CMS-a u području ljudskih prava i ekonomije, tj. socio-ekonomske ravnopravnosti građana, kao i u području međunarodne razvojne suradnje, a s druge strane konkretnim aktivnostima početi doprinositi društvenoj solidarnosti, razvojnoj suradnji i ljudskoj sigurnosti.

U 2015. godini, sukladno starom strateškom planu, uspjeli smo osamostaliti pojedine segmente programa i to na način da od 1. siječnja 2016. godine krećemo s programom „Ljudska prava i ekonomija“ koji će odgovarati na društvene potrebe veće pravednosti u okviru socio-ekonomskih tema, a koje ćemo gledati kroz prizmu ljudskih prava. Ovaj program je kroz 2015. godinu osigurao financijska sredstva za rad u narednom periodu te se umrežio na nacionalnoj i europskoj razini kako bi osigurao dodatne kapacitete za rad na temama koje su nove za našu organizaciju.

Već u 2015. godini program je imao nekoliko značajnih aktivnosti vezanih uz praćenje proračuna RH i provođenja sustavnog istraživanja o nejednakosti u Hrvatskoj, a čiji će se rezultati objaviti u 2016. godini. Međunarodna razvojna suradnja postala je horizontalna tema unutar CMS-a koju su u svoj način rada prihvatili svi programi CMS-a. CMS se tako osim nastavka davanja podrške novoosnovanoj Platformi za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske (CROSOL) aktivno uključio i u javne politike vezane za globalno obrazovanje, te nastavio graditi suradničke odnose s pojedincima i organizacijama u ratom zahvaćenim područjima (Palestina, Sirija). Konačno, ljudska sigurnost od 1. siječnja 2016. godine postaje zaseban program s daljnjim fokusom na rad vojske, policije i sigurnosno-obavještajnog sektora. U sklopu ovog programa nastavili smo raditi i na kulturnim aktivnostima vezanim za izgradnju mira, te smo definirali „kulturni hub“ unutar CMS-a koji će se razvijati kroz 2016. godinu. Od kulturnih aktivnosti svakako treba izdvojiti nastavak rada u Kuli Stojana Jankovića te obilježavanje smrti Josipa Reihla Kira.

Tijekom 2015. godine u programu je radilo pet osoba: Gordan Bosanac – voditelj programa, Sandra Benčić (od rujna 2015. godine), Mirjana Mikić, Petra Jurlina, Ela Narandža (do srpnja 2015. godine) i Maja Pleić (od studenog 2015. godine). Vytaute Vailionyte, studentica Političkih znanosti iz Viliniusa (Litva) bila je kod nas od 14. rujna do 30. prosinca 2015. godine. Pokazala je interes za međuetničke

odnose i temu sigurnosti o kojoj je napisala i rad (možete pročitati ovdje). Vyte je za vrijeme svog boravka u Zagrebu volontirala u izbjegličkim kampovima u Opatovcu i u Slavonskom Brodu te je za zaposlene u CMS-u napravila socio-ekonomsku prezentaciju o Litvi.

Ključne aktivnosti i rezultati

Društvena solidarnost

U segmentu društvene solidarnosti svakako treba izdvojiti **deliberativne rasprave** koje su se odvijale i u 2015. godini. Održane su tri rasprave. Prva se ticala procesa donošenja proračuna „BDP – Bolje donošenje proračuna“, a na njoj su sudjelovali saborski zastupnici i bivši ministri financija Martina Dalić i Slavko Linić, zatim Predrag Bejaković, Ivica Urban i Mihaela Bronić s Instituta za javne financije, kao i Zdravko Petak iz Odsjeka za javne politike Fakulteta političkih znanosti, Nika Sokol i Jurica Šimurina sa zagrebačkog Ekonomskog fakulteta. Druga deliberacija bila je na temu „Svi scenariji iskorištavanja prirodnih resursa u Jadranu“ a sudjelovali su Barbara Dorić, predsjednica uprave Agencije za ugljikovodike, Damir Mateljan, potpredsjednik saborskog Odbora za zaštitu okoliša i prirode, Jurica Šimurina, profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu i Zadru, kolegiji Ekonomika razvoja i Ekonomika okoliša, Davor Škrlec (ORAH), zastupnik u Europskom parlamentu, Vjeran Piršić, aktivist, Udruga Eko Kvarner i Mosor

Prvan, biolog, udruga Sunce i inicijativa SOS za Jadran. Zadnja deliberativna rasprava bila je na temu „Trebali li Hrvatska kao članica Europske unije snositi teret prihvata izbjeglica?“. Stručnjaci na deliberaciji su bili: Silva Mežnarić, doktorica znanosti, stručnjakinja za migracije, Institut za migracije i

DRUŠTVO
22. svibnja 2015.

PIŠE Mirna Jasić

Twitter Facebook Google+

Studenti pred izazovima deliberativne demokracije

Projekt deliberativne demokracije predstavljen studentima Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu: Metoda deliberacije predstavljena je studentima na primjeru treće deliberacijske rasprave nazvane ‘BDP: bolje donošenje proračuna’, koja je potkraj siječnja održana u Mariji Bistrici

Članak u tjedniku Novosti o deliberativnoj raspravi, svibanj 2015. godine

narodnosti, Josip Šipić, FPZG CEDIM, Sandrina Sršan, MUP, Ivica Čutura, stručnjak za sigurnost i terorizam, Stožer za obranu hrvatskog Vukovara, Igor Tabak, vojni analitičar, portal Obris.org – Obrana i sigurnost, Lidija Knežević, urednica portala Obris.org i Davor Konjikušić, novinar. Svaka deliberacija rezultirala je policy preporukama kao i video filmom o tijeku same deliberacije. Detalji i policy materijali o svakoj deliberaciji objavljeni su na našoj web stranici.

Deliberativna rasprava, grupna fotografija, 2015. godina

U domeni praćenja socio-ekonomskih politika i društvene nejednakosti organiziralo se niz javnih rasprava vezanih uz proračun i mjere koje Europska komisija nalaže Hrvatskoj za smanjenje proračunskog deficita. Tako smo u travnju 2015. održali javnu raspravu povodom očekivane objave Nacionalnog programa reformi za 2015., jedne od ključnih obveza Hrvatske u sklopu Europskog semestra, kao i najavljene procedure upravljanja prekomjernim deficitom, u suradnji

sa Savezom samostalnih sindikata Hrvatske i GONG-om organizirali smo javnu raspravu *Ususret reformama ili sankcijama: Kako će Hrvatska odgovoriti na zahtjeve Europske komisije?*. Na raspravi su sudjelovali Branko Baričević, šef predstavništva Europske komisije u RH, Jakša Puljiz, zamjenik ministra regionalnoga razvoja i fondova EU, Arsen Bauk, ministar uprave, dr.sc. Vladimir Cvijanović, neovisni ekonomski analitičar, Slavko Linić, Klub nezavisnih ljevičara, Mladen Novosel, SSSH, prof. dr. Sc. Nika Šimurina, Ekonomski fakultet Zagreb, Mislav Žitko, Filozofski fakultet i Marina Škrabalo, GONG.

Također smo u suradnji s Platformom za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske CROSOL, Maticom hrvatskih sindikata, Grupom 22 i Centrom za radničke studije kroz konferenciju za medije izrazili zabrinutost za ozbiljnu ugroženost temeljnih europskih vrijednosti demokracije, solidarnosti, društvene pravde i zaštite ljudskih prava u slučaju grčke dužničke krize. Upozorili smo da ugroženost tih vrijednosti ne dolazi od marginalnih skupina, ekstremista ili „vanjskog neprijatelja“, nego upravo od ključnih europskih institucija koje nepopustljivo

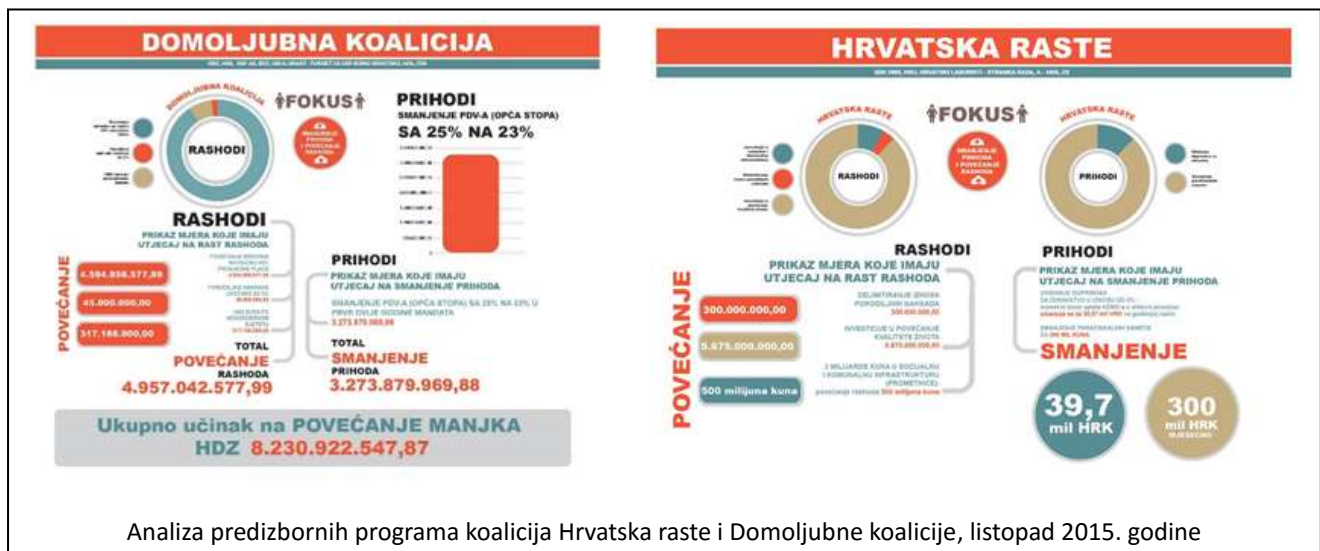

Konferencija za medije CMS-a, CROSOL-a, MHS-a, Grupe 22 i CRS-a, 2015. godina

nameću Grčkoj politiku rezanja i rasprodaju ključnih nacionalnih resursa u zamjenu za olakšanje otplate duga kreditorima.

Treba izdvojiti kako je u 2015. godini CMS postao dio europske mreže SOLIDAR koja okuplja udruge iz čitave Europe koje se zalažu za veću socio-ekonomsku jednakost i ravnopravnost. SOLIDAR ima značajan utjecaj ne Europsku komisiju i druge europske institucije, te učlanjenjem u SOLIDAR dobivamo veću priliku za praćenje i vršenje utjecaja na EU politike iz područja socio-ekonomskih pitanja.

Tijekom 2015. godine unutar ovog segmenta programa intenzivno se radilo na izradi prvog mjerača nejednakosti u RH, tzv. „geometra nejednakosti“. Sustavno se prikupljaju podaci o društvenim i ekonomskim nejednakostima u RH koji će biti objavljeni u 2016. godini. U sklopu prikupljanja podataka napravljene su široke konzultacije s različitim akterima vezanim uz nejednakost u Hrvatskoj.

Analiza predizbornih programa koalicija Hrvatska raste i Domoljubne koalicije, listopad 2015. godine

Ususret parlamentarnim izborima ovaj program se aktivirao u suradnji s Platformom 112 i pripremio, u suradnji s Ekonomskim institutom, analizu predizbornih programa dviju najvećih koalicija: Hrvatska raste i Domoljubna koalicija. Znakovit je bio zaključak kako su programi obje koalicije u nesuglasju s realnim proračunskim okvirima.

Konačno, u suradnji s Platformom 112 i televizijom N1 organizirana je jedina televizijska debata stranačkih kandidata i kandidatkinja. Na debati su prisustvovali: Mirela Holy (ORAH), Siniša Hajdaš Dončić (SDP), Ivan Domagoj Milošević (HDZ), Ivo Josipović (NH), Ivan Velibor Sinčić (ŽZ), Ružica Vukovac (MOST), Milorad Pupovac (SDSS). Debatu su vodili dugogodišnji dopisnik CNN-a za područje Bliskog istoka Brent Sadler, glavna urednica T-portala Đurđica Klancir te direktor N1 televizije Zagreb Tihomir Ladišić.

Ljudska sigurnost

U segmentu ljudske sigurnosti veliku pažnju javnosti privukla je naša kampanja „*Rat je gotov – odustanite od vojnog mimohoda*“ koju smo organizirali kao protest organiziranju vojnog mimohoda povodom obilježavanja dvadeset godina od vojno-redarstvene operacije Oluja. Kampanja se prelila i izvan domene CMS-a na način da su mnogobrojni građani različitim intervencijama u prostoru također izražavali negodovanje oko vojnog mimohoda. Iako kampanja nije spriječila održavanje mimohoda, uspjela je u javnosti artikulirati glasove koji se protive vojnim proslavama i zagovaraju veći

fokus na dokumentiranje i promoviranje mirovnog angažmana. Osim u Hrvatskoj kampanja je odjeknula i u čitavoj regiji.

U 2015. godini predstavljeni su i rezultati istraživanja kojega smo radili za Transparency International *Security and Defence Program* iz Velike Britanije na temu transparentnosti obrambenog sustava, tzv. „Antikorupcijski indeks obrambenog sektora“. Istraživanje je pokazalo da je RH država s umjerenim rizikom od korupcije u obrambenom sektoru.

Ovaj program se angažirao i u Inicijativi Dobrodošli gdje smo u suradnji sa CROSOL-om i Inicijativom Dobrodošli organizirali iznimno posjećenu tribinu u sklopu Human Rights Film Festivala "Treći svjetski rat?". Na tribini su govorili Dejan Jović, Vesna Teršelič i Senada Šelo Šabić, a tribinu je moderirao Tihomir Ponoš iz *Novog lista*.

Tribina *Treći svjetski rat?*, prosinac 2015. godine

U 2015. godini u nekoliko navrata se aktualizirala rasprava o navodnom ponovnom reaktiviranju služenja vojnog roka. Javno smo reagirali protiv takvih ideja i podsjetili građane da imaju pravo uložiti prigovor savjesti prilikom poziva u vojnu pričuvu.

Premijera filma *Citizenfour*, Kino Europa, 2015. godina

U suradnji sa WHW kolektivom i Multimedijalnim institutom MAMA organizirali smo hrvatsku premijeru filma *Citizenfour* o američkom zviždaču Edwardu

Snowdenu. Premijera je bila u rasprodanom kinu Europa, a u sklopu premijere organizirali smo i debatu o zviždačima u Hrvatskoj na kojoj su govorili prof. Vlatko Cvrtila i novinarka Helena Puljiz.

Na 113. sjednici UN Odbora za ljudska prava CMS je zajedno s udrugom OBRIS, *The International Action Network on Small Arms, University of Minnesota Human Rights Program* predao izvještaj u sjeni koji govori o kršenju Članka 6. – kršenje uzrokovano transferiranjem malog oružja na područja u kojima će vjerojatno biti korišteno za oduzimanje prava na život. Posebnu smo zabrinutost iskazali oko prodaje oružja RH koje je ili će završiti u rukama ISIL-a.

Tijekom 2015. godine desilo se je i nekoliko afera „prisluškivanja“ ili „izlistavanja telefonskih brojeva“. CMS je u svim tim situacijama bio pozvan kao stručni komentator analiziranja afera, te smo gostovali u brojnim vodećim informativnim emisijama. Što zbog učestalosti afera, što zbog našeg višegodišnjeg pritiska, Ministarstvo unutarnjih poslova uvelo je u 2015. godini dodatan građanski nadzor nad tajnim mjerama prikupljanja podataka. Iako nismo zadovoljni ovlastima toga novog tijela, držimo da je to još jedan mali korak naprijed ka jačem građanskom nadzoru represivnog aparata.

Međunarodna razvojna suradnja

Ovaj segment programa najviše je radio na daljnjem osnaživanju Platforme CROSOL kroz koju osnažujemo udruge iz Hrvatske da budu proaktivnije u politikama međunarodne razvojne suradnje. CMS je bio partner CROSOL-u na projektu o promociji Europske godine za razvoj 2015 u sklopu kojeg smo sudjelovali u izradi knjige *Razvojna suradnja kroz nasljeđe Pokreta nesvrstanih*. Također, u suradnji s Mirovnim studijima organizirali smo prvi pilot seminar „Međunarodna razvojna suradnja –

politike solidarnosti“. Na seminaru su uz predstavnika CROSOL-a i CMS-a izlagali i predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova, slovenske platforme Sloga, Instituta za međunarodne odnose i razvoj i Instituta za migracije i narodnosti.

Osim suradnje s CROSOL-om tijekom 2015. godine provodili smo i projekt jačanja civilnih kapaciteta u mirovnim misijama i operacijama koji ima za cilj integrirati jače u vanjsku politiku RH nevojne stručnjake da budu prepoznati kao stručnjaci za konfliktne i post-konfliktne teme te svojim iskustvom doprinesu izgradnji mira u RH. U sklopu projekta nastao je i *policy paper* „Civilni kapaciteti

Policy paper „Civilni kapaciteti Hrvatske za mirovne misije i operacije“, 2015. godina

Hrvatske za mirovne misije i operacije“ koji je kao znanstveni rad objavljen i u znanstvenom časopisu *Journal of Regional Security*. Također u sklopu tog projekta posjetili smo i UN mirovnu misiju na Cipru gdje smo se izbliza upoznali s angažmanom civilnih stručnjaka u mirovnim misijama.

Kultura

Aktivnosti unutar kulturnog dijela programa odvijale su se kroz projekt „Krhka arhitektura međuetničkih odnosa“ kroz organiziranje kulturnih događaja. „Krhka arhitektura“ imala je dva događanja: jedno, već tradicionalno, po peti put, smješteno u prostoru Kule Stojana Jankovića u Islamu Grčkom, drugo u Bosanskom narodnom pozorištu u Zenici. Zimsko ljetovanje 5.0 u Kuli okupilo je niz poznatih angažiranih umjetnika koji su kroz dva dana pojašnjavali značenje povijesnih činjenica u umjetničkim djelima, čitali prozu i poeziju na temu egzila, te problematizirali to pitanje. Održan je koncert umjetnika i aktivista Damira Imamovića iz Sarajeva te je premijerno u Hrvatskoj, u atriju Kule igrana predstava CZKD-a iz Beograda "Ibsenov 'Neprijatelj naroda' kao Brechtov poučni komad" autora Zlatka Pakovića. Predstava je nakon Kule igrana u Zadru i Zagrebu. Svi oni koji su bili u Kuli družili su se s glumcima i autorom i razgovarali o predstavi i njenom utjecaju na današnji život. U Kuli je bio i Borut Šeparović, čija predstava Generacija 91-95 i danas, dvadeset godina nakon bošnjačko-hrvatskog sukoba, intrigira hrvatsku javnost. Prisutni su bili i glumci iz predstave, koji su kada je predstava igrala bili dječaci, danas odrasli ljudi. A prilog o tome kako je Borut doživio boravak u Kuli možete pogledati u emisiji „Prizma“, emitiranoj 11. srpnja 2015. Gosti Kule bili su i Bekim Sejranović, Ivana Simić Bodrožić, Želimir Periš, Natalija Miletić, Mima Simić, Staša Aras, Bojan Krivokapić, Srđan Sandić, Zoran Tomić, Drago Roksandić, Vuk Bačanović, Aida Mia Alić, Arijana Mandić, Borka Pavićević, Hazim Begagić, Enes Salković. Kroz Kulu je u dva dana prošlo dvjestotinjak ljudi i iz Zadra, ali i iz okolnih mjesta te smo uspjeli ono što je i cilj obitelji Desnice, s kojima sve ovo radimo zajedno, da Kula oživi i da povezuje građane zadarskog zaleđa.

Zimsko ljetovanje 5.0 u Kuli Stojana Jankovića u Islamu Grčkom, srpanj 2015. godine

U rujnu smo bili u Zenici u Bosanskom narodnom pozorištu, prema riječima mnogih, jedinog multikulturalnog mjesta u tom gradu koji je prije rata imao 100 000 stanovnika, a gdje smo odgledali predstavu „Pismo iz 1920.“ Olivera Frljića. Predstavu smo gledali sa šezdesetak srednjoškolaca iz Zenice, Banja Luke i Tuzle. Događaj smo organizirali u suradnji sa SEZAMOM iz Zenice, što je bila dobra prilika za zajednički rad i suradnju. Podržao nas je i Biro za ljudska prava iz Tuzle i Oštra nula iz Banja

Luke. Za neke srednjoškolce iz Banja Luke ovo je bio prvi prelaz na područje drugog entiteta. Da je i samo to, bilo bi dovoljno. Ali mi smo organizirali raspravu sa svrhom boljeg razumijevanja zajedničke prošlosti kako bi imali podlogu za zajedničku budućnost u umjetno podijeljenoj zajedničkoj zemlji. Nakon predstave, s glumcima, redateljem, nastavnicima i učenicima organizirana je sjajna rasprava koju je moderirao

Rasprava nakon predstave Olivera Frljića „Pismo iz 1920.“ u Bosanskom narodnom pozorištu

Emir Đidić iz SEZAM-a, te CMS.

Prvog srpnja smo u Tenji i Osijeku obilježili dan stradanja Josipa Reihl-Kira kroz događaj koji smo, u suradnji s Inicijativom mladih za ljudska prava, nazvali „Mirotvorac na nišanu“. Nakon polaganja ruža na mjestu ubojstva, u prostoru Evanđeoskog veleučilišta organizirali smo dan sjećanja na događaje iz 1991. Govorili su ljudi koji su radili s Kirom, novinar koji je pisao o njemu, aktivisti koji su i tada i sada čuvari ljudskih prava, ali i umjetnici koji su čitali tekstove.

Planovi za 2016. godinu

Ovaj program u potpunosti će se transformirati u 2016. godini, tj. razdvojiti će se na program Ljudska prava i ekonomija i na program Ljudska sigurnost. Međunarodna razvojna suradnja postaje horizontalna aktivnost u CMS-u (svi programi se pozvani da budu više aktivni u

Obilježavanje dana stradanja Josipa Reihl-Kira, Tenja/Osijek, srpanj 2015. godine

području međunarodne razvojne suradnje), dok će se *policy* dio vezan uz MRS odvijati unutar programa Ljudske sigurnosti u uskoj suradnji s Platformom CROSOL.

Program Ljudska prava i ekonomija u 2016. godini se u potpunosti osamostaljuje i nastavlja razvijati svoje kapacitete kroz brojne suradnje sa socio-ekonomskim stručnjacima iz Hrvatske i inozemstva. Također, taj program će se uže povezati s inicijativama vezanim uz očuvanje javnih dobara, kao i uz nezavisne istraživačke institucije. U 2015. godini ovaj program ušao je u međunarodno partnerstvo na znanstvenom projektu financiranom kroz natječaj Horizont 2000 kroz koji će također jačati svoje kapacitete.

Program Ljudske sigurnosti nastavlja s aktivnostima vezanim uz nadzor vojske, policije i obavještajnih službi. Također nastavlja s promocijom koncepta ljudske sigurnosti u javnim politikama RH.

Hub Kulturne prakse i nenasilje će se također razvijati kroz 2016. godinu kao resursni centar za kulturne aktivnosti CMS-a koje će koristiti prema potrebi svi programi CMS-a. Isti će se razvijati i na način da će pisati samostalne projekte koji će se odvijati u okviru Centra za mirovne studije.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

Rad Izvršnog odbora

U prošloj godini Izvršni odbor CMS-a se u prosjeku sastajao jednom mjesečno, a ukupno se sastao 11 puta, dok se pet puta sastala programska *policy* koordinacija. Zapisnike IO-a i *Policy* programske koordinacije, kao i sve izjave za javnost, slani su redovito članstvu na uvid.

Održali smo redovito godišnje operativno planiranje u siječnju 2015. godine kada smo izradili operativni plan s distribucijom aktivnosti po programima, vremenskom distribucijom te zaduženjima po osobama. U rujnu je održano i trodnevno planiranje na kojem su sudjelovali svi zaposlenici CMS-a te zainteresirani članovi. Prije samog planiranja, putem upitnika konzultirani su članovi organizacije te vanjski suradnici. Na planiranju je odlučeno da će se strateški plan izrađivati za petogodišnji period (2016. - 2020.) s napomenom da nakon tri godine nužno treba pristupiti reviziji plana i potvrditi smjer, odnosno uskladiti ga s promijenjenim okolnostima.

Za strateške smjerove CMS-a određeni su:

- *Povećati otvorenost društva prema različitostima*
- *Podizati kapacitet društva za nenasilje*
- *Afirmacija principa društvene solidarnosti, međunarodne suradnje i ljudske sigurnosti*
- *Afirmacija koncepta ljudskih prava u sferi ekonomije*

Na strateškom planiranju je iz potrebe prestrukturiranja Programa Društvena solidarnost, ljudska sigurnost i razvojna suradnja odlučeno kako će se od 2016. godine taj program podijeliti u dvije cjeline - Program Ljudske sigurnosti i Program Ljudska prava i ekonomija. U više navrata smo razgovarali o preširokom cilju, odnosno različitosti tema unutar ovog programa te potrebi fokusiranja i boljeg uvezivanja ako želimo konstruktivniji i kvalitetniji rad. Uz njih će s radom nastaviti i ostala dva programa, Program Borbe protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma i Program Afirmacije nenasilja i obrazovanje za mir. Također, zbog interesa a i potrebe za nastavkom djelovanja i bavljenja temama kroz kulturna događanja, odlučeno je da oformimo *hub* Kulturne prakse i nenasilje. Obzirom

da tek treba napraviti plan razvoja ovog aspekta, zaključak je bio da ima poseban status, a ne status programa.

Revizijom Strateškog plana utvrđeno je kako je u sklopu strateškog cilja Povećanja otvorenosti društva prema različitostima postignuta većina planiranih aktivnosti i ostvareni indikatori koji ukazuju na uspješnost. Prije svega, postignuta je prepoznatljivost i relevantnost istraživanja i godišnjih izvještaja, ekspertiza zaposlenika i zagovaračkih napora i prijedloga, kako među građanima, medijima, civilnim društvom, tako i donositeljima odluka. Ono što nam još predstoji za realizaciju je osnivanje Interkulturalnog centra u Zagrebu, proces koji je započeo i vrlo intenzivno se odvija u sklopu šire platforme *Upgrade*. Kroz brojne razgovore smo, od kojih je posljednji bio na strateškom planiranju, došli do zaključka kako trenutno nemamo kapaciteta ni interesa za uspostavu medijacijskog tima za diskriminaciju, te smo realizaciju ideje do daljnjeg odgodili. Kao implementacijski partner za *Fundamental Rights Agency* (FRA) agencije Europske unije za istraživanje, monitoring i izvještavanje o stanju ljudskih prava u državama članicama, tijekom 2015. godine izradili smo 15 izvještaja - kratkih, tematskih, tjednih, mjesečnih i godišnjih. Kao otvorena pitanja na kojima treba raditi u narednom periodu detektirali smo pitanje mobilizacijskog potencijala u svrhu dobivanja šire podrške te snažniju prisutnost i prepoznatljivost u lokalnim zajednicama. Osim toga, plan je ojačati rad na temi nacionalizma te više koristiti metodu strateške litigacije.

U strateškom cilju Podizanja kapaciteta društva za nenasilje ostvarili smo i više od planiranog u području kurikuluma za obrazovanje nastavnika za GO, definiranih trening paketa za stručno usavršavanje nastavnika u dijelu mirovnog obrazovanja i obrazovanja za ljudska prava, te u okviru Centra znanja. Kako bi osnažili Mirtu, CMS je participirao u troškovima edukacije Emine Bužinkić koja je upisala DPPO – Dopunsko pedagoško-psihološki obrazovni program na Sveučilištu u Rijeci koji je završila u rujnu 2015. Taj program je osim korisnosti sadržaja, omogućio da bude formalno kvalificirana za ravnateljicu ustanove te za istu izabrana krajem 2015. godine. Još uvijek se radi na osnivanju zajedničkog Centra za izobrazbu nastavnika sa Sveučilištem, certifikaciji Mirovnih studija kroz program obrazovanja za odrasle te pregledu ratova globalno i prijedlozima za vanjsku politiku RH oko pozicioniranja u odnosu na te sukobe. Otvorena pitanja na kojima treba raditi u narednom periodu su vezana za budućnost istraživanja o nasilju, potrebi edukacija za aktiviste o nenasilju i nastavnike o aktivizmu. Osim toga, tema Građanskog odgoja je sada i u polju ideološke borbe te treba osmisliti način zagovaranja u tim okolnostima.

U sklopu strateškog cilja Afirmiranja principa društvene solidarnosti i suradnje, CMS je u međunarodnim mrežama postao važan akter u definiranju principa i mijenjanju načina

funkcioniranja razvojne pomoći EU te snažno utjecao na daljnji rad CROSOL-a. Dio cilja koji se odnosi na afirmaciju društvene solidarnosti osmišljen je na način da uvodi potpuno novu komponentu rada i strateški pravac CMS-a, te smo na tom području i dalje snažno usmjereni na izgradnju kapaciteta, premda smo implementirali značajne i brojne aktivnosti. Za naredni period i dalje ostaje otvoreno pitanje povećanja kapaciteta za *policy* te potreba internog bistrenja oko ekonomskih tema, što je otežano nepostojanjem društvenog konsenzusa oko ovih pitanja.

U **Izvršni odbor** su na redovnoj skupštini u travnju 2015. godine izabrani: Gordan Bosanac (program društvene solidarnosti, ljudske sigurnosti i razvojne suradnje), Sara Lalić (program borbe protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma), Emina Bužinkić (program transformacije sukoba i afirmacije nenasilja), Zrnka Kušen (projektna voditeljica), Gordana Borić (voditeljica financija) i Julija Kranjec (organizacijska voditeljica). Od siječnja, a sukladno novoj strukturi dogovorenoj na strateškom planiranju, Izvršni odbor izglasan je u sastavu: Gordan Bosanac (program ljudske sigurnosti), Tea Vidović (program borbe protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma), Lovorka Bačić (program transformacije sukoba i afirmacije nenasilja), Sandra Benčić (program ljudskih prava i ekonomije), Iva Zenzerović Šloser (Mirta), Zrnka Kušen (projektna voditeljica), Gordana Borić (voditeljica financija) i Julija Kranjec (organizacijska voditeljica).

Jedna od najznačajnijih promjena, uvođenje *Policy* programske koordinacije, ove je godine nastavila s radom, u potpunosti se stabilizirala i imala vidljive rezultate. *Policy* programska koordinacija ima zadatak da osigurava sustavan i prepoznatljiv rad organizacije, da prati i nadzire programsko poslovanje organizacije, strateški se određuje prema aktualnim događajima, odgovorna je za stvaranje strateških partnerstava s drugim organizacijama, i dr. Svrha ovog tijela je da se osigura ne samo dodatna sinergizacija programa unutar CMS-a, već i jači zagovarački utjecaj, budući su svi članovi odgovorni za te zadatke. Tijekom godine većina projekata koje smo prijavili, a koji su u svom programskom aspektu povezivali sva tri programa CMS-a su i odobrena te će tijekom 2016. godine biti implementirani. Osim toga, kampanja *Rat je gotov*, a onda i Inicijativa Dobrodošli uvelike su proizašle i bile snažno podržane kroz koordinaciju.

I u 2015. godini nije nedostajalo dinamike u programskom i institucionalnom smislu, a i dalje smo bili posvećeni stabilizaciji programa i ljudi, konsolidiranju organizacijske administracije i daljnjeg povećanja kvalitete upravljanja organizacijom. Tijekom 2015. godine organizacija je pokazala stabilnost te dodatno narasla na pozicijama odnosa s javnostima, asistenata u programima i mogućnošću za *internship* pozicije. Dodatno, broj projekata, aktivnosti i korisnika aktivnosti se povećao, kao što je i proračun organizacije konstantno rastao. Razvoj organizacije je vidljiv i kroz

proces zapošljavanja na novu institucionalnu poziciju - voditeljice odnosa s javnostima. Tom pozicijom željeli smo unaprijediti vidljivost CMS-a, svih naših outputa ali i ekspertiza zaposlenih. Vrlo brzo su se pokazali i konkretni rezultati o povećanoj vidljivosti i utjecaju organizacije u javnosti, a o kojima će više riječi biti u sljedećim poglavljima izvještaja. Putem internet stranice i društvenih mreža sve informacije su dostupne, transparentne i provjerljive. Također, engleska verzija stranice je postala znatno potpunija i posjećenija što nam omogućuje mnogo lakše prezentiranje međunarodnim akterima i potencijalnim partnerima.

U 2015. godinu ušli smo s **22 zaposlena** na puno radno vrijeme, a tijekom godine u CMS-u su svoj doprinos dali i: Jasna Račić i Ela Naranđa na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa, Mitre Georgiev kao zamjena za Vanju Bakalović do povratka s porodičnog dopusta, Jelena Čaušević kao zamjena za Martinu Savić do povratka s roditeljskog dopusta, Maja Pleić kao asistentica u programu Društvena solidarnost, ljudska sigurnost i razvojna suradnja na određeno vrijeme, Sara Kekuš na honorarnom radu na aktivnostima Inicijative Dobrodošli i programu borbe protiv rasizma i ksenofobije, Marina Škrabalo kao vanjska konzultantica, te Rianna Bazzinotti i Danielle Slomka s *Gordon College Boston*, Sandra Kasunić s *Katholische Stiftungs-Fachhochschule Munchen* i Vytautes Vailionytes na *intershipu*. S nama je u 2015. godini bila i Petra Tomašić koja je u prvoj polovici godine prešla na novo radno mjesto u Zagreb Pride. U 2016. godinu ulazimo sa **21 zaposlena** na puno radno vrijeme i jednom osobom na stručnom osposobljavanju.

Razvoj organizacije vidljiv je i u ustaljenim komunikacijskim mehanizmima, provedbi godišnje evaluacije rada zaposlenih (čija je svrha unapređenje rada i bolje funkcioniranje unutar programa te jačanje povjerenja kao i bolje planiranje radnih mjesta), jasno definiranim odgovornostima, dugoročnoj strategiji, aktivnostima i programima razrađenim kroz strateško planiranje. I dalje svakog petka održavamo uredske sastanke, na kojima se informiramo o najznačajnijim događajima prošlog i narednog tjedna, te se dnevni red sastanaka Izvršnog odbora i *Policy* programske koordinacije unaprijed šalje na uredsku mailing listu.

Sa radom je nastavila i **Radna grupa SOKNO** u čijem radu su sudjelovali: Drago Župarić Iljić, Andrijana Parić, Aneta Lalić, Josipa Lulić, Zrnka Kušen, Cvijeta Senta, Lovorka Bačić, Mirela Travar i Julija Kranjec. Ove godine uključili smo se u novu fazu testiranja i primjene novina u SOKNO-u. A osim toga, član i članice su bile konzultirane oko različitih aspekata rada: promjene koeficijenata plaća, politika zapošljavanja, izrade plana razvoja ljudskih resursa, uvođenja evidencije o profesionalnom usavršavanju zaposlenika, komunikacija s članstvom (zapisnici, uređivanje kriterija za

redovni/podržavajući članove/ice i dr.), izrade baze korisnika, i oko niza drugih potreba. Organizacijska voditeljica ujedno koordinira rad Radne grupe SOKNO, jer bi takva pozicija trebala doprinijeti boljem razumijevanju organizacijskih procedura i ukupnom funkcioniranju organizacije. Značajan rast i razvoj u posljednjih nekoliko godina zahtijeva kontinuirane napore na unapređenju organizacijskih procesa i menadžment ljudskih resursa.

Stabilnost upravljačke strukture osobito se pokazala u zadnjem kvartalu godine kada je većina zaposlenika, uključujući one na institucionalnim pozicijama, bila značajno angažirana oko humanitarne krize - na terenu i u uredu. Tijekom tog perioda ni u kojem trenutku nije došlo do poteškoća ili opasnosti po funkcioniranje organizacije.

Tijekom 2015. godine ostvarili smo institucionalnu podršku Instituta Otvoreno društvo nakon što je provedena financijska i programska provjera, te institucionalnu potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Probleme nam je zadavao neadekvatni **prostor za rad**, pa smo krajem godine odlučili potražiti komercijalne prostore. To se u praksi pokazala kao vrlo skupa opcija obzirom da nas je mnogo što zahtijeva značajnu kvadraturu i radne uvjete. Srećom, neke promjene unutar Kuće Ljudskih prava napokon su omogućile izlaženje u susret potrebama jedne organizacije članice i omogućile korištenje dodatnih prostorija. Osim toga, za određene ljude u CMS-u koji direktno rade s korisnicima, s obzirom na prirodu svoga posla, svakodnevni rad ponekad zna biti opterećujući te je zaključeno kako koeficijenti za plaće nisu rješenje, nego se podrška treba rješavati na druge načine, pa ćemo pokušati osigurati vanjske supervizore ili da ljudi koji rade direktno s korisnicima imaju neku vrstu psihološkog savjetovanja i sl. Sredinom godine, posebnu pažnju izazvala je kaznena prijava protiv Sandre Benčić koju je podigla udruga U ime obitelji, a zbog navodnog javnog poticanja na nasilje i mržnju prema članovima i podupirateljima te udruge, što je bila još jedna u nizu manipulacija kojom se za obračun s neistomišljenicima pokušavaju zlorabiti najvažniji instrumenti pravne države. Kako je godina odmicala prijeteće i poruke mržnje, *e-mailovi*, grafiti kako pojedincima, tako i organizaciji počeli su stizati sve češće i češće.

Zaposlenici/e prema programima:

- *Program Transformacija sukoba i afirmacija nenasilja:*

Lovorka Bačić, Emina Bužinkić, Lana Jurman, Jasna Račić, Iva Zenzerović

- *Program Društvena solidarnosti, razvojna suradnja i ljudska sigurnost*

Gordan Bosanac, Sandra Benčić, Mirjana Mikić Zeitoun, Petra Jurlina, Ela Narandža, Maja Pleić

- *Program Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma*

Sunčica Brnardić, Emina Bužinkić, Vanja Bakalović, Mitre Georgiev, Julija Kranjec, Sara Lalić, Cvijeta Senta, Tea Vidović, Mirjana Mikić Zeitoun, Petra Jurlina, Sara Kekuš

- *Tim za provedbu projekata*

Gordana Borić, Petra Tomašić, Zrnka Kušen, Nemanja Popović, Jelena Čaušević

- *Voditeljica odnosa s javnostima*

Danela Žagar

Suradnja s drugim organizacijama i ad hoc inicijativama

Surađivali smo s organizacijama, inicijativama i mrežama na različite načine na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. U izvještajnom razdoblju uspostava značajnih partnerskih odnosa vezana je za Inicijativu Dobrodošli budući se kroz tu situaciju moglo vidjeti povjerenje drugih organizacija civilnog društva, inicijativa i pojedinaca dato CMS-u da bude organizacija koordinatorica. Osim dosadašnjih partnerskih organizacija, ova inicijativa omogućila je širenje partnerske mreže na one organizacije s kojima do sada nismo imali takvu vrstu odnosa. Za to smo, uz dugogodišnji rad na temama azila i integracije, dobili i priznanje, odnosno mirovnu nagradu Krunoslav Sukić 2015. godine.

Početkom godine, osnovana građanska inicijativa "Za referendum!", sastavljena od 15 sindikata i 7 udruga civilnog društva, među kojima i Centar za mirovne studije, najavila je akciju prikupljanja potpisa za referendum kako bi se potaknulo rješavanje referendumske regulative, spriječilo da se u budućnosti potpisi skupljaju isključivo u uredima javne uprave i građanima dokine ova poluga utjecaja na javnost i na donošenje odluka od javnog interesa. Također, traži se da se smanji broj potrebnih potpisa sa 400.000 na 200.000.

I ove godine bili smo aktivni u pokretanju, iniciranju i podršci nekim novim i inovativnim modelima i oblicima organiziranja i rada na društvenoj promjeni. Tako smo dali podršku osnivanju kulinarko-vrtno-jezične zadruge Okus doma te zaklade Iskra - zaklada za ljudska prava i solidarnost. Svrha zaklade je razvoj filantropije i drugih oblika društvene potpore za promociju i zaštitu ljudskih prava,

shvaćenih u skladu s temeljnim poveljama i propisima Ujedinjenih naroda, Vijeća Europe i nacionalnog zakonodavstva, dok su vrijednosti na kojima zaklada temelji svoje djelovanje poštivanje ljudskih prava i građanskih sloboda, solidarnost, socio-ekonomska pravda, antifašizam, nenasilje, uključivost, uvažavanje različitosti, rodna ravnopravnost i izražavanje, sloboda izbora i izražavanja, očuvanje prirodnih i kulturnih dobara.

Veliku pažnju davali smo uspostavi partnerskih odnosa kako među organizacijama civilnog društva, tako i u međusektorskoj suradnji. Tijekom godine inicirali smo nekoliko aktivnosti (javna događanja, javna priopćenja, tiskovne konferencije, zajedničko komentiranje zakonodavstva i dr.) vezanih za ekonomsku i monetarnu politiku, sigurnosni sektor, za veću suradnju OCD-a u područjima zaštite ljudskih prava, suzbijanja diskriminacije, radu na integracijskim politikama azilanata i stranaca, kampanji za uvođenje obrazovanja za demokratsko građanstvo te protiv militarizacije društva.

Osim toga, nastavili smo aktivno raditi unutar Platforme 112 i njejoj koordinaciji. Najznačajnije aktivnosti unutar Platforme bile su usmjerene na parlamentarne izbore. Uoči parlamentarnih izbora u studenom 2015. godine, javnosti i političkim kandidatima predstavljeni su predizborni zahtjevi u formi Skenera 112. Specifični zahtjevi odnosili su se na: (1) razvitak stabilne, odgovorne i demokratske institucije vlasti i jednak pristup pravdi; (2) djelotvornu zaštitu ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije ranjivih skupina u društvu; (3) zaštitu ekonomskih i socijalnih prava te smanjenje socijalne isključenosti građana; (4) zaštitu prirodnih i javnih dobara i (5) doprinos RH prevladavanju političke krize na razini EU. Nakon održanih izbora, a dok su pregovori oko sastavljanja buduće vlade još uvijek trajali, Platforma 112 organizirala je „Postizborni skener: Što je dogovoreno i s kim?“ s namjerom da istakne kako je presudno važno informiranje građanki i građana o tijeku pregovora u kontekstu procesa dogovaranja programskih načela i ciljeva.

I dalje smo uključeni u inicijativu Svi mi za Hrvatsku svih nas, iako u puno manjem opsegu i intenzitetu, a gdje su nas u grupi za dodatno obrazovanje i interkulturni dijalog reprezentirale Mirjana Mikić Zeitoun i Emina Bužinkić. Također, uključili smo se u proces formaliziranja Antifašističke lige kao mreže organizacija što je i ostvareno u ožujku 2015. Osim toga, kao članica Kuće ljudskih prava aktivno smo sudjelovali u restrukturiranju upravljačkih struktura KLJP-a.

Uz dosadašnje članstvo u brojnim mrežama, inicijativama i koalicijama, uključili smo se u rad sljedećih inicijativa:

- Za referendum!
- SOLIDAR

- War Resisters International
- Antifašistička liga
- Inicijativa Dobrodošli!
- Platforma Upgrade
- Liberties.eu
- Zaustavimo TTIP

Također, na međusektorskoj razini, osim kroz rad u međuresornim radnim grupama, intenzivirali smo i međusektorsku suradnju. Od posebne nam je važnosti i suradnja sa Sveučilištem u Zagrebu (na projektu uvođenja Građanskog odgoja i obrazovanja – Filozofski fakultet u Zagrebu, praćenje postupaka pred Upravnim sudom u Zagrebu - Pravni fakultet u Zagrebu) te Ekonomskim fakultetom u Splitu. Jedna od uspostavljenih suradnji je i s Fakultetom političkih znanosti i njihovim Centrom za istraživanje etničnosti, državljanstva i migracija (CEDIM).

Članovi smo sljedećih međusektorskih tijela:

- Nacionalnog odbora za provedbu Kampanje Vijeća Europe „Pokret protiv govora mržnje na internetu“,
- Savjeta za razvoj civilnog društva pri Vladinom Uredu za udruge,
- Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje pri Vladinom uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina,
- Radne skupine za izradu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2015.- 2020.,
- Odbora za novčane naknade žrtvama kaznenih dijela (zamjenica članice),
- Radne skupine za operativnu provedbu zadaća Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo,
- Radne grupe za izradu nove Migracijske politike 2016.-2018.,
- Odbor za praćenje Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.",
- *Ad hoc* radna skupina za Pravilnik o smještaju osoba pod međunarodnom zaštitom,
- Međuresorne radne skupine za međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć u inozemstvu pri MVEP-u.

I u ovoj godini je članstvo u nekoliko važnih europskih mreža u područjima kojima se bavimo zahtijevalo značajne kapacitete i vrijeme. Rad je posebno intenzivan na područjima razvojne suradnje, ekonomsko-socijalnih prava te humanitarne krize.

Ekspertiza CMS-a bila je prepoznata i od strane domaćih i međunarodnih aktera te smo tijekom 2015. godine izradili Izvještaj o sustavu azila i izbjegličkoj krizi (Friedrich Ebert Stiftung), Istraživanje *Promoting Human Rights and Minority Protection in South East Europe* (Vijeće Europe), sudjelovali u istraživanju i analizi *The Reluctant Asylum-Seekers: Migrants at the Southeastern Frontiers of the European Migration System* te niz izvještaja za FRA.

Vidljivost

Centar za mirovne studije u 2015. broji 1220 objava u medijima. Ovaj broj većinom se odnosi na tiskane medije i news portale, budući da objave na televizijskim, a pogotovo na radijskim postajama ne možemo sustavno pratiti. Taj je broj gotovo tri puta veći nego u 2014. što govori o tome da je CMS postao vidljiviji i prepoznatljiv, kao i relevantan akter kojeg mediji i stručna javnost prepoznaju kao vjerodostojnog sugovornika za određene teme. Dodatno, bitno je spomenuti i veći broj posjetitelja web stranici www.cms.hr koji je 2015. iznosio 104.300 jedinstvenih posjetitelja. Ideja je u narednom periodu još više komunicirati preko web stranice te se truditi da ona postane i glas volontera CMS-a, izbjeglica te svih onih koje kroz rad podržavamo i s kojima dijelimo zajedničke poruke.

Volonterski kamp Pakrac u emisiji Prizma na HRT-u

Volonterski kamp u Pakracu u emisiji Prizma, HRT, srpanj 2015. godine

Komunikaciju na društvenim mrežama postavili smo dinamičnije i više u *user-friendly* formama kako bi naše poruke došle do većeg broja građana i ciljane javnosti. S oko 2.300 podržavatelja na početku 2015., do kraja godine popeli smo se na 4.575 podržavatelja na Facebooku. Pratimo praksu objavljivanja sadržaja uživo, odnosno u trenutku kad se događa – npr. objavljujemo citate i fotografije s događaja na kojima sudjelujemo, ali i s naših konferencija za medije, javnih rasprava, tribina.

Također, na Facebooku jako dobru povratnu informaciju dobivamo i preko Facebook događanja (eventa) jer, osim što skupljamo zainteresiranu javnost na jednom mjestu, ti su formati pogodni i za vraćanje i promociju poruka koje su vezane za tu temu, unatoč tome što je događaj završio. Osim toga, veliki doseg u javnosti dobiva video sadržaj objavljen na Facebooku, kao i fotografije, tako da ćemo u sljedećoj godini više inzistirati na takvim formatima kako bismo doprli do što većeg broja ljudi.

Na Twitteru još uvijek gradimo bazu pratitelja – koja je u godinu dana gotovo trostruko narasla, s 340 pratitelja na početku 2015., s krajem godine došli smo do 948 pratitelja. S obzirom na to da nas na Twitteru prati veći broj međunarodnih aktera, u 2016. ćemo Twitter profil učiniti dvojezičnim – osim na hrvatskom, uvest ćemo i redovite objave na engleskom jeziku. Ono što je velika vrijednost društvenih mreža Centra za mirovne studije jest da nas i na Facebooku i na Twitteru prati veliki broj novinara. Osim dijeljenja sadržaja na različite novinarske kanale, mnogi komentari s društvenih mreža bili su povod novinarima da nas kontaktiraju za detaljnije informacije o toj temi.

YouTube kanal koristimo za prenošenje video sadržaja s javnih rasprava, tribina, razgovora, a trenutno je najviše u funkciji prenošenja tribina koje organiziramo u sklopu programa Mirovnih studija. Često nas sudionici događanja traže te snimke tako da je YouTube dobar kanal za njihovo prenošenje. U 2015. ovoj društvenoj mreži nismo pristupali proaktivno, no budući da nam se povećava i broj pretplatnika na CMS-ov kanal (trenutnih 15), u 2016. više ćemo se posvetiti njegovom razvoju.

Objavljene publikacije u 2015.:

- [Vodič za prevoditelje u radu s izbjeglicama i tražiteljima azila](#)
- [Četiri osvrta na reforme oko smanjenja deficita](#)
- Kućica u Ježevu
- [Interkulturalizam u školama](#)
- Šarene priče
- [Ne/Pripadanje: priča o nama](#)
- [Građanski odgoj i obrazovanje u kontekstu visokoškolskog obrazovanja: Politike, praksa i izazovi europskog i nacionalnog visokoškolskog prostora](#)
- [Panel o interkulturalizmu](#)
- [Lithuanian Civilian Participation in Peace Operations](#)
- [Analiza prijedloga Zakona o sudjelovanju civilnih stručnjaka u međunarodnim misijama i operacijama](#)

Ilčić: Rekao sam istinu na umjereni način i nisam ekstremist

Ksenofobna izjava Ladislava Ilčića o muslimanima naišla je na oštre kritike, prosinac 2015. godine

Iako je drugu polovicu godine obilježila aktualna humanitarna kriza, osim tema izbjeglištva i migracija, novinari i dalje CMS prepoznaju kao relevantnog aktera u pitanjima sigurnosti, konceptima nacionalne, odnosno ljudske sigurnosti, (anti)diskriminacije i govoru mržnje, kao i u sferi obrazovanja. Teme i događaji koji su imali jači odjek u medijima i na komunikacijskim kanalima CMS-a su „Tjedan jednakosti“, događaj „Govor mržnje možete prikriti, ali tragovi ostaju“, specifične reakcije na određene slučajeve govora mržnje u javnom diskursu, kaznena prijava udruge U ime obitelji protiv Sandre Benčić iz CMS-a, reakcije protiv vojne parade koja je održana u kolovožu 2015., oformljavanje i aktivnosti Inicijative Dobrodošli, aktivnosti Platforme 112 uoči predizborne kampanje, kao i kampanja za građanski odgoj i obrazovanje „Naučimo biti veliki“.

Javnu komunikaciju CMS-a 2015. obilježile su dva događaja – vojni mimohod te humanitarna izbjeglička kriza. Centar za mirovne studije upozoravao je na puzajuću militarizaciju hrvatskog društva od početka mandata predsjednice Kolinde Grabar – Kitarović, kritizirao je najave ponovnog uvođenja vojnog roka, kao i obilježavanje vojno redarstvene akcije Oluja vojnim mimohodom. CMS je isticao kako je takvo obilježavanje vojno redarstvene akcije, u kojoj je ubijeno stotine ljudi – civila, vojnika i policajaca, nepromišljeno jer se time iz sjećanja na rat izvlače primarno vojni elementi, a ne promoviraju se napori koje kao društvo činimo da se rat više nikada ne ponovi. Obilježavanje Mirne reintegracije Podunavlja u kojoj je, bez ispaljenog metka i bez izgubljenog života, vraćen pod puni suverenitet čitav teritorij Hrvatske, bio bi pravi domoljubni čin. Ipak, 4. kolovoza 2015. u Zagrebu je održan vojni mimohod, a vikend uoči samog mimohoda Zagreb se probudio uz jasne poruke građana protiv mimohoda i nametnute militarizacije hrvatskog društva. Plakati s najavom mimohoda osvanuli su obiljepljeni porukama „Rat je gotov, idite kući“ i „Rat je gotov, na mjestu voljno“. Fotogalerija „Zagreb je rekao NE vojnom mimohodu“ izazvala je izrazito velik doseg na društvenim mrežama, kao i u tradicionalnim medijima. CMS i dalje smatra da se Oluja treba obilježiti, ali ne vojnom paradom niti ignoriranjem civilnih žrtava rata – već stvaranjem pluralizma i međusobnog uvažavanja. Ako ništa drugo, debata koja je razvijena oko vojnog mimohoda, pokazala nam je koliko našoj zemlji nedostaju politike suočavanja s prošlošću.

Iako je humanitarna izbjeglička kriza već dulje vrijeme prisutna u Europi, tek do rujna 2015. hrvatsko se društvo nije susrelo s većim brojem ljudi koji su u potrazi za sigurnošću. Od 16. rujna do kraja 2015. godine u Republiku Hrvatsku je ušlo 558 724 izbjeglica. S ciljem pružanja podrške izbjeglicama na terenu, ali i vršenja političkog pritiska na institucije Republike Hrvatske i Europske unije radi promjene restriktivnih migracijskih politika, Centar za mirovne studije okupio je Inicijativu Dobrodošli za podršku izbjeglicama. Inicijativa okuplja više od 60 organizacija civilnog društva, jedan nogometni klub i preko 400 volontera koji svakodnevno na terenu pružaju podršku izbjeglicama – od humanitarne pomoći, koordinacije s lokalnim organizacijama, kao i pružanja informacija izbjeglicama o aktualnim procedurama ulaska i izlaska iz Hrvatske. Dodatno, radi što bolje komunikacije s javnošću objavljena je i web stranica – welcome.cms.hr – na kojoj se ažuriraju vijesti s terena i objavljuju korisne informacije za izbjeglice, a članovi Inicijative administratori su i Facebook stranice *Dear refugees: Welcome to Croatia* koja okuplja više od 15.000 podržavatelja.

Inicijativa je od početka svog djelovanja bila aktivna na graničnim prijelazima, u tranzitnim kampovima i drugim mjestima zadržavanja izbjeglica. Također, izrađen je niz *policy papera*, stajališta i preporuka za što humanijim i odgovornijim pristupom EU i RH dolasku velikog broja izbjeglica. Izrađena su stajališta o EU azilnoj i migracijskoj politici, stajališta povodom konferencije o istočno Mediteranskoj i zapadno Balkanskoj ruti, stajališta povodom sastanka u La Valletti, stajališta o lažnoj dilemi ekonomskih migranata i izbjeglica, odnosno o uzrocima migriranja, i dr. U tim stajalištima se od vlada država članica tražilo da preuzmu političku inicijativu i založe se za iznalaženje održivih i primjerenijih rješenja humanitarne krize, temeljenih na međunarodnom humanitarnom pravu, zaštiti ljudskih prava i solidarnosti. Prije svega, to je značilo da EU mora osigurati sigurne i zaštićene zračne, kopnene i morske koridore izbjeglicama do destinacije kojoj teže kako bi se smanjila kršenja prava izbjeglih osoba i broj smrtnih slučajeva koji se tijekom izbjeglištva svakodnevno događaju prilikom prolaza kopnom, a posebno morskim putevima. Sigurni koridori trebali su biti postavljeni kako na putu do EU, tako i unutar EU, kako bi se minimizirao broj lokalnih humanitarnih kriza. Sve ove zahtjeve pratio je niz uličnih i aktivističkih akcija. Osim toga, u partnerstvu sa *Human Rights Film Festivalom*, BRID-om - Bazom za radničku inicijativu i demokratizaciju i Pravom na grad organizirali smo dvodnevni sastanak 30-ak aktivista iz cijele Europe koji se bave migracijama i izbjeglicama, a s ciljem stvaranja šire platforme i partnerstva za daljnji rad na ovoj temi. S Mrežom antifašistkinja Zagreba organizirali smo 7. Marš solidarnosti kojim smo povezali dugogodišnju praksu MAZ-a da organizira Marš solidarnosti s aktualnom temom. O radu Inicijative, iz različitih perspektiva, možete pročitati i u drugim dijelovima ovog izvještaja.

Marš solidarnosti – za otvorenu Europu, studeni 2015. godine

Planovi za 2016. godinu

Jedan od najznačajnijih događanja u 2016. godini bit će početak obilježavanja 20 godina od začetka ideje te formalnog osnivanja CMS-a. Kako je na prethodnoj Skupštini dogovoreno, godišnjicu ćemo obilježavati od rujna 2016. do lipnja 2017. godine u raznim gradovima važnim za djelovanje CMS-a.

Od atmosfere u društvu očekujemo brojne izazove na koje ćemo htjeti utjecati i prevenirati, kao i što ćemo morati odgovarati i reagirati, a ponajprije na militarizaciju i fašizaciju. Proširivanje teme rata na ekonomsku sferu je svakako prilika za prokazivanje rata i ratne retorike kao prevare zbog privatizacije resursa. Prilika je svakako i to da će antimilitarizam opet postati jako važan, a posebno ukazivanje na drugačije načine rješavanja sukoba. Takav razvoj situacije omogućuje etabliranje nenasilja i mogućnost mirovnih „marševa“ odnosno širokih kampanja sa snažnom mirovnom dimenzijom. Kao posljedicu identificiranih prijetnji prije svega vidimo u prilici za jačanje društvenih pokreta otpora, koji bi u nekoj budućnosti mogli prerasti u političku stranku kao što se to događa u drugim EU državama. A nama ostaje pitanje kako CMS sudjeluje u tome.

Prilika za CMS su novi *spin off*-ovi te osamostaljivanje i razvoj dosadašnjih. Centar za direktnu podršku izbjeglicama nešto je što priželjkujemo s obzirom na opseg i količinu aktivnosti koje provodimo za i s izbjeglicama.

I dalje namjeravamo ostati u istom radnom prostoru i uložiti sredstva u unapređenje radnih uvjeta. Broj zaposlenih će i dalje rasti, prije svega u administrativno-financijskom timu, dok će se u programima angažirati asistenti po potrebi, no bez plana zapošljavanja. Važno nam je krenuti i s promjenama u načinu financiranja te bi htjeli promijeniti odnos u omjerima financiranja između fondova i građana.

Dvoje pritvorenih zbog grafita 'Otvorite granice za sve'

Autor: Marko Podrug Objavljeno 24/11/2015 u 18:30

Sviđa mi se 19

Grafit na zgradi AKC Medika u Zagrebu zamišljen je kao poruka europskim i svjetskim čelnicima.

Sporni grafit na Medici (Foto: Centar za mirovne studije)

Članak u medijima vezano za događaj na koji se CMS oglasio [priopćenjem](#), studeni 2015. godine

Lista javnih reakcija CMS-a

16.01.	Rasprava o kontroverzi zviždača i njihovoj poziciji u društvu CMS
20.01.	POJAM GRAĐANIN NE ISKLJUČUJE SELJANE, NEGO PODANIKE CMS
02.02.	Zvoni za nenasilje CMS
06.02.	Predstavljena kuharica Okus doma CMS
19.02.	Kvalitetni koraci ka integraciji izbjeglica - Poziv na prezentaciju CMS
19.02.	CMS o manjkavostima novog Zakona o strancima CMS
24.02.	CMS o kriminalizaciji migranata i represivnim odredbama u prijedlogu Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti CMS
24.02.	Otvoreno pismo predsjednici Republike Hrvatske / Platforma 112 CMS
25.02.	Azil u Hrvatskoj – zaštita ljudskosti CMS
27.02.	Prijedlozi zakona koji uređuju prava stranaca i izbjeglica isključivi i represivni CMS
11.03.	Inicijativa Ujedinjeni protiv fašizma organizira okupljanje sutra u 12 na Trgu bana Jelačića CMS
18.03.	Otvoreno pismo saborskom zastupniku Miroslavu Tuđmanu CMS
20.03.	Platforma 112: Igre gladi ili kako će se djeca natjecati za školske obroke! CMS
25.03.	Centar za mirovne studije promovira spot protiv rasizma i nasilja na stadionima CMS
29.03.	Održana konferencija 'Nasilje ostavlja tragove' CMS
02.04.	Iz nesigurnosti rata u nesigurnost Europske unije CMS
14.04.	Rat je gotov, mir nam dajte CMS
15.04.	Spriječimo da Imunološki postane neželjeno dijete CMS
16.04.	Slučaj Milice Miladinović - 15 godina borbe za vlastiti dom CMS
16.04.	Vlada ne odustaje od monetizacije CMS
20.04.	Maske su pale: HNS je gol CMS
23.04.	Otvaranje društvenim investicijama i inovacijama ili mazanje očiju? CMS
30.04.	Udruge MZOS-u: Osigurajte adekvatnu skrb djeci koja ne pohađaju vjeronauk CMS
05.05.	Prikupljanjem podataka protiv diskriminacije CMS
07.05.	Apel Predsjednici RH i Predsjedniku Vlade RH: Odustanite od vojnog mimohoda povodom 20. obljetnice operacije Oluja! CMS
08.05.	Makedonija nas treba. Sada. CMS
13.05.	Šarene priče za šareno društvo CMS
21.05.	"Gaza je najveći zatvor na svijetu s više od 1.8 milijuna ljudi" CMS

22.05.	Nije bitno koliko znanja će dijete steći, nego kako će ga steći CMS
24.05.	Razjedinjeni u različitosti, ujedinjeni u represiji CMS
25.05.	Zaustavite nasrtaje religijske prakse u javnim školama! CMS
06.06.	Glas izbjeglica kroz fotografski objektiv CMS
12.06.	Protest pred Hrvatskim olimpijskim odborom: Cilj olimpizma je očuvanje ljudskog dostojanstva CMS
13.06.	U ime obitelji šikanira pravni sustav i odvlači pažnju s Povorke ponosa CMS
15.06.	Izbjeglice smo bili i mi! CMS
16.06.	Tjedan IZBJEGLICAMA: Nepripadanje kroz književnost CMS
16.06.	Dugave pedaliraju i čitaju Šarene priče CMS
17.06.	Lokalna zajednica ključna je za integraciju izbjeglica CMS
18.06.	Razgovor s fotografom Milomirom Kovačevićem „Strašnim“ CMS
21.06.	Prosvjedna akcija za Svjetski dan izbjeglica na Trgu Europe "Koliko još smrti do solidarnosti?" - CMS
21.06.	Svi ste pozvani na Tjedan IZBJEGLICAMA! CMS
25.06.	Uoči sastanka Europskog vijeća o migracijama: Hrvatska treba zauzeti čvrst stav i pokazati solidarnost CMS
01.07.	U slavu mirotvorca na nišanu
03.07.	Grčka tragedija u režiji Trojke: Gdje su nestale europske vrijednosti? CMS
04.07.	Krhka arhitektura međuetničkih odnosa: Kako smo kroz umjetnost sazreli?
05.07.	Krhka arhitektura međuetničkih odnosa ili kako probuditi želju za promjenom?
09.07.	Stotine obitelji još uvijek čeka priznavanje patnje zbog gubitka najbližih CMS
20.07.	Slučaj poput Özerdem neće se ponoviti: I CMS zaslužan za izmjenu Interpolovih pravila CMS
20.07.	Deliberacijom do aktivnih građana
23.07.	Rat je gotov: NE vojnom mimohodu!
12.08.	Akcijom "Di su građani?" obilježen Međunarodni dan mladih CMS
04.08.	Zveckanje oružjem ne gradi mir CMS
02.09.	Abeceda solidarnosti - Prikupljanje pomoći za izbjeglice od srijede, 16.9. CMS
07.09.	Povodom prvog dana škole: Vrijeme je da obrazovni sustav počne odgajati - građane CMS
07.09.	Naučimo biti veliki - kampanja za građanski odgoj i obrazovanje CMS
12.09.	Europski dan solidarnosti: Otvorite granice! Izbjeglice, dobrodošle CMS
17.09.	Pozivamo Predsjednicu RH da ne militarizira humanitarnu izbjegličku krizu – ne šaljimo

	vojsku na izbjeglice koji bježe od ratova! CMS
18.09.	Apel Vladi RH i MUP-u protiv zatvaranja granice CMS
21.09.	Nacionalno stajalište u sjeni o politici EU spram izbjegličke krize povodom izvanrednog EU summita 23. rujna 2015. CMS
21.09.	Inicijativa Dobrodošli: Solidarnost nema granica CMS
23.09.	Pozivamo MUP da pruža informacije izbjeglicama CMS
24.09.	Komunikacija na terenu i dalje ključna
24.09.	EU položila predmet „Obrana i zaštita“ i pala na predmetu „Ljudska prava“ CMS
25.09.	Predstavljanje 18. programa Mirovnih studija
27.09.	Vidjeli smo solidarnost u Slavoniji, kad ćemo u Briselu? CMS
01.10.	Komentari rezultata istraživanja građanske i političke pismenosti: Stavovi mladih kao ogledalo odraslih CMS
04.10.	Tjedni osvrt volontera Inicijative “Dobrodošli”: Nakon 20 dana volontiranja vrijeme je za solidarne političke odluke
05.10.	Stajalište u sjeni povodom konferencije o Balkanskoj ruti CMS
05.10.	Obrazovanje je jedina nada za demokratsku političku kulturu CMS
06.10.	Otvoreno pismo Inicijative “Dobrodošli” Predsjednici RH povodom posjeta predsjedniku mađarske Vlade Viktoru Orbanu CMS
08.10.	Apel Inicijative "Dobrodošli" uoči sastanaka ministara unutarnjih poslova: "Tražimo siguran i zaštićen put za izbjeglice" CMS
11.10.	Inicijativa Dobrodošli solidarno s turskim aktivistima: Dosta je bilo „nojevske“ politike i zabijanja glave u pijesak
14.10.	Volite afričke, arapske, blisko-istočne okuse? Okus doma traži pomoć u opremanju kuhinje kroz crowdfunding kampanju CMS
17.10.	Zatvaranje granica ne smije postati praksa CMS
20.10.	Kurikularna reforma kao odgovor na rastući demokratski deficit CMS
24.10.	Apel vladama u regiji: Pojačajte glas za solidarnu i otvorenu Europu CMS
28.10.	Građani imaju pravo uložiti prigovor savjesti prilikom poziva u vojnu pričuvu
30.10.	Predstavljanje izbornih programa o obrazovanju i sučeljavanje relevantnih predstavnika stranaka, koalicija i lista CMS
01.11.	Sve dublje poniranje u humanitarnu krizu
04.11.	Platforma 112: Nerealna obećanja dviju velikih koalicija CMS
07.11.	“Ubij Srbina; Pedere u logore...” - Jeste li primijetili ove parole?
08.11.	Dijalog afričkih i EU zemalja ili EU monolog - Stajalište uoči sastanka o migracijama u La

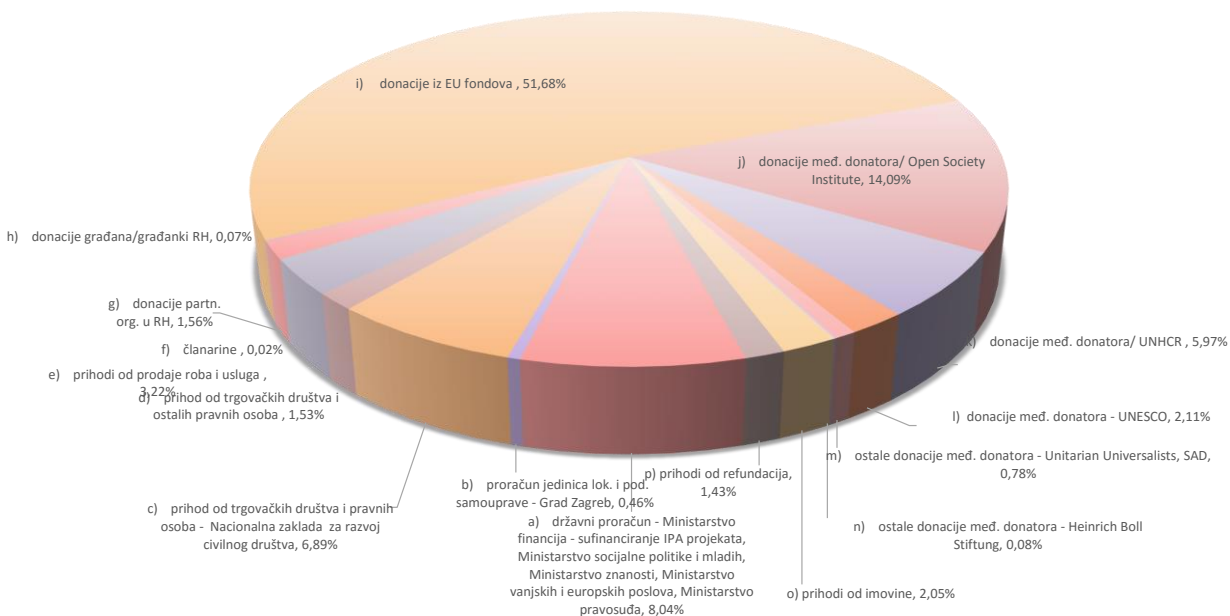
	Valletti CMS
14.11.	8. Marš solidarnosti: Za otvorenu Europu! CMS
19.11.	EU aktivirala odredbu o uzajamnoj obrani i pomoći: Želimo li još jedan svjetski rat?
20.11.	Odvajanje izbjeglica na one iz ratnih i ne-ratnih područja: Prolaz samo za odabrane CMS
24.11.	Koga vi farbate: Otvorite granice je prijeteća poruka?! CMS
26.11.	Obrazovanje protiv instrumentalizacija CMS
29.11.	UOČI SUMMITA EUROPSKA UNIJA – TURSKA O USPORAVANJU TOKA IZBJEGLICA: Ne dopustite da izbjeglice postanu valuta političke trgovine CMS
04.12.	Javna rasprava: Postizborni skener: Što je dogovoreno i s kim? CMS
18.12.	Apel povodom Međunarodnog dana migranata: Poziv u pomoć se ne odbija CMS
29.12.	1. INTERKULTURA: mjesto susreta kultura, dijaloga i solidarnosti CMS

I CMS PRIHODI 2015

Ukupni prihodi Centra za mirovne studije u 2015. godini iznose 7.102.683,00 kuna. Od ukupnih prihoda, najveći postotak čine prihodi od EU projekata (IPA, EIDHR; PROGRESS, Council od Europe, Colleague of Europe, Solidar, ENAR, TRIALOG) s 51,68%, te prihodi od donacija međunarodnih organizacija i inozemnih vlada, od toga Open Society Institute s 14,09 %, UNHCR 5,97%, UNESCO 2,11%, Unitarian Universalist 0,78%, dok se ostatak prihoda odnosi na donacije iz proračuna RH i jed. lokalne i područne samouprave sa ukupno 8,50%, a čine ih sredstva za sufinanciranje EU projekata, sredstva za provođenje projekata u RH, te razvojnu pomoć u suradnji s partnerima iz Palestine. Donacije Nacionalne Zaklade za razvoj civilnog društva sudjeluju s 6,89 % u ukupnim prihodima udruge - sredstva su korištena za institucionalnu potporu udruge i projekt razvojne suradnje sa BIH. Ostatak prihoda od donacija trgovačkih društva i ostalih pravnih osoba - 1,53%, te donacija građana - 0,07% - čine donacije za potporu Inicijativi Dobrodošli čiji je jedan od suosnivača CMS, te za direktnu pomoć izbjeglicama. Osim toga, u 2015. godini je pokrenuta i crowdfunding kampanja za podršku inicijativi Okus doma i osnivanju zadruge, te se dio donacija građana i pravnih osoba odnosi i na tu kampanju. Ostatak prihoda čine prihodi od prodaje roba i pružanja usluga, prihodi od imovine, prihodi od refundacija i članarina.

VRSTA PRIHODA	IZNOS	%
a) državni proračun - Ministarstvo financija - sufinanciranje IPA projekata, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo znanosti, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo pravosuđa	571.390,00 kn	8,04%
b) proračun jedinica lok. i pod. samouprave - Grad Zagreb	32.500,00 kn	0,46%
c) prihod od trgovačkih društva i pravnih osoba - Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	489.103,00 kn	6,89%
d) prihod od trgovačkih društva i ostalih pravnih osoba	108.866,00 kn	1,53%
e) prihodi od prodaje roba i usluga	228.988,00 kn	3,22%
f) članarine	1.727,00 kn	0,02%
g) donacije partn. org. u RH	111.120,00 kn	1,56%
h) donacije građana/građanki RH	5.157,00 kn	0,07%
i) donacije iz EU fondova	3.670.319,00 kn	51,68%
j) donacije međ. donatora/ Open Society Institute	1.000.966,00 kn	14,09%
k) donacije međ. donatora/ UNHCR	423.960,00 kn	5,97%
l) donacije međ. donatora - UNESCO	149.690,00 kn	2,11%
m) ostale donacije međ. donatora - Unitarian Universalists, SAD	55.750,00 kn	0,78%
n) ostale donacije međ. donatora - Heinrich Boll Stiftung	5.870,00 kn	0,08%
o) prihodi od imovine	145.387,00 kn	2,05%
p) prihodi od refundacija	101.890,00 kn	1,43%
UKUPNO	7.102.683,00 kn	100,00%

CMS PRIHODI 2015.

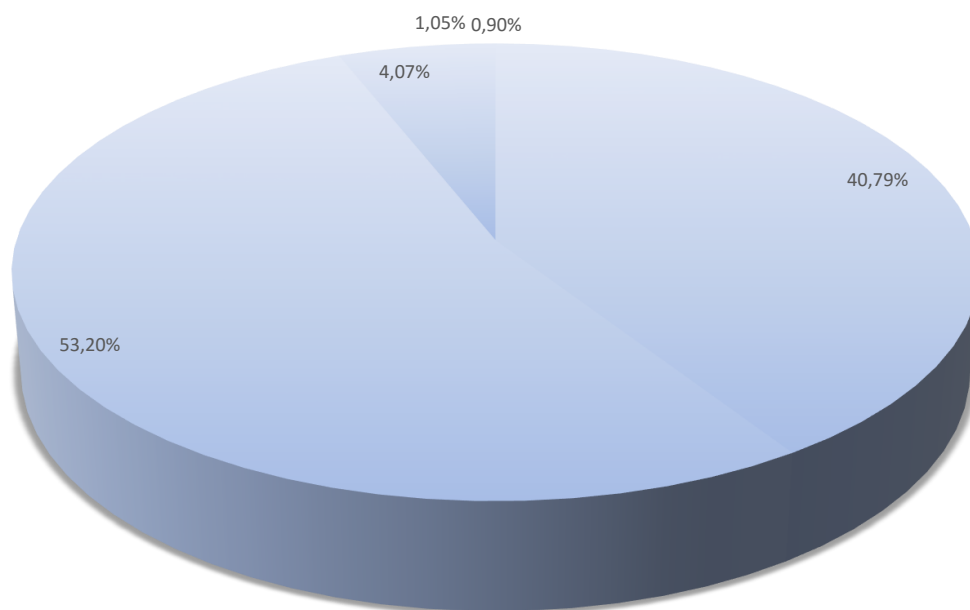

II CMS RASHODI 2015

Ukupni rashodi CMS-a u 2015. godini iznose 6.385.824,00 kune. Dio rashoda je pokriven iz prenesnog viška prihoda iz 2015. godine koji je iznosio 379.695,00 kune. Rashodi za radnike čine 40,79% ukupnih rashoda. U 2015. godini prosječan broj zaposlenih bio je 21, dok je prosječna isplaćena neto plaća iznosila 6.657,00 kuna. U 2015. godini dvije radnice bile na stručnom osposobljavanju (mjera HZZ). Rashodi za provođenje projektnih aktivnosti iznose 53,20 % ukupnih rashoda, dok se ostatak rashoda odnosi na uredske troškove u iznosu 4,07%, financijske rashode u iznosu od 1,05%, te ostale materijalne rashode u ukupnom iznosu od 0,90% od ukupnih rashoda. Višak prihoda u iznosu od 1.096.554,00 kuna prenosi se u narednu godinu za pokriće tekućih rashoda za započete projekte u 2015. godini.

STRUKTURA RASHODA u 2015. godini	Iznos	Postotak u ukupnim rashodima
I. RASHODI ZA RADNIKE		40,79%
Plaće i doprinosi	2.604.462,00	
		2.604.462,00
II. RASHODI ZA PROJEKTNE AKTIVNOSTI		53,20%
Naknade za obav. aktivnosti - honorari	345.606,00	
Troškovi putovanja i smještaja sudionika aktivnosti	1.340.685,00	
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	321.278,00	
Najamnine	99.982,00	
Intelektualne i osobne usluge	224.171,64	
Odvjetničke i javnobilježničke usluge	48.656,00	
Usluge dizajna i tiska	60.266,00	
Usluge revizije i evaluacije	118.251,36	
Donacije partnerskim org. za projekte u provedbi	598.424,00	
Usluge promidžbe i informiranja	117.471,00	
Troškovi opreme i materijala	30.518,00	
Računalne usluge	5.225,00	
Ostale usluge	86.503,00	
		3.397.037,00
III. UREDSKI TROŠKOVI		4,07%
Pošta, telefon	71.464,00	
Tekuće održavanje	25.152,00	
Komunalne usluge	9.702,00	
Energija	38.771,00	
Sitni inventar i auto gume	8.294,00	
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	48.610,00	
Osiguranje	8.278,00	
Računovodstvene usluge	49.542,00	
IV. FINACIJSKI RASHODI		259.813,00
Bankarske usluge platnog prometa	20.348,00	1,05%
Negativne tečajne razlike	46.307,00	
Zatezne kamate i ostali financijski rashodi	590,00	
V. OSTALI MATERIJALNI RASHODI		67.245,00
Članarine	2.956,00	0,90%
Rashodi amortizacije	49.840,00	
Ostali mat. rashodi	1.971,00	
Stručno usavršavanja radnika	2.500,00	
UKUPNO	6.385.824,00	57.267,00
		100,0%

CMS RASHODI 2015.

I. RASHODI ZA RADNIKE

II. RASHODI ZA PROJEKTNE AKTIVNOSTI

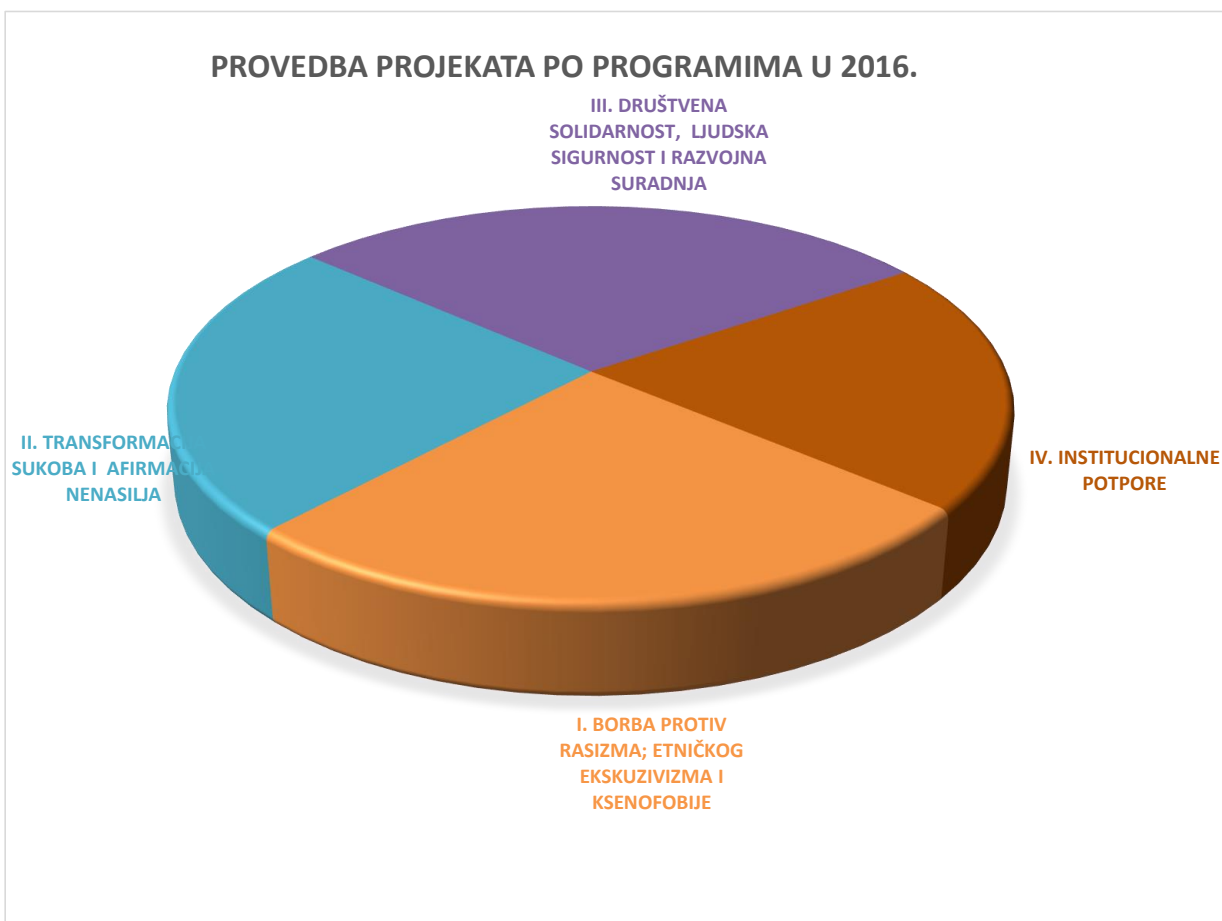
III. UREDSKI TROŠKOVI

IV. FINACIJSKI RASHODI

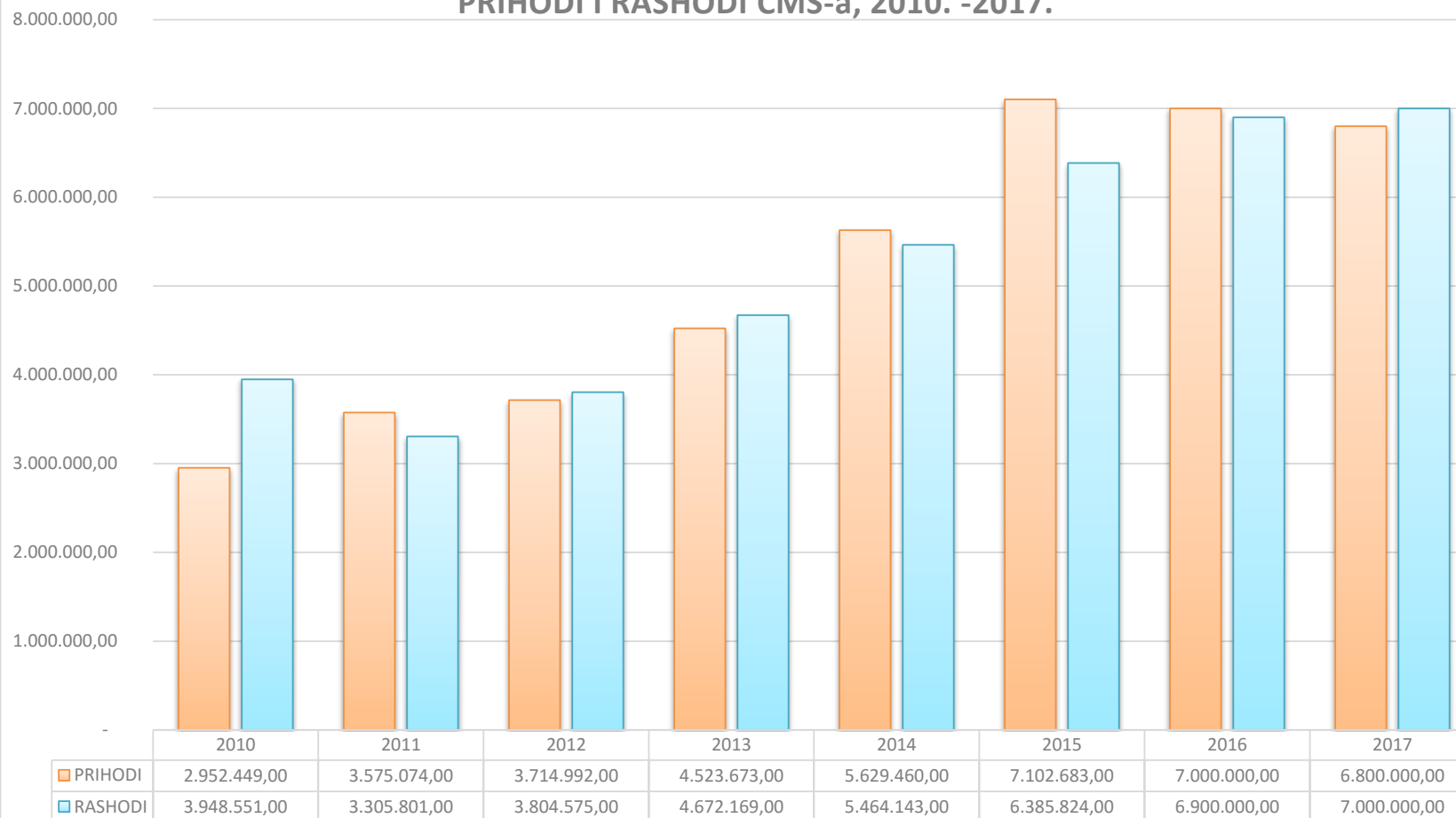
V. OSTALI MATERIJALNI RASHODI

PROVEDBA PROJEKATA PO PROGRAMIMA U 2016.

I. BORBA PROTIV RASIZMA, KSENOFOBIE I ETNIČKOG EKSKUZIVIZMA	26%
II. TRANSFORMACIJA SUKOBA I AFIRMACIJA NENASILJA	24%
III. DRUŠTVENA SOLIDARNOST, LJUDSKA SIGURNOST I RAZVOJNA SURADNJA	29%
IV. INSTITUCIONALNE POTPORE	21%

PRIHODI I RASHODI CMS-a, 2010. -2017.

■ PRIHODI ■ RASHODI

PRIJEDLOG USKLAĐENJA FINANCIJSKOG PLANA CMS-a ZA 2016.

	USVOJEN FINANCIJSKI PLAN		PRIJEDLOG USKLAĐENJA ZA USVAJANJE NA SKUPŠTINI 15.04.2016.	
	2016.	%	2016. usklađenje	%
I PRIHODI				
1. Planirani dio prihoda od donacija	6.200.000,00	96,88%	6.700.000,00	95,71%
2. Prihodi od vlastite djelatnosti	170.000,00	2,66%	228.000,00	3,26%
3. Prihodi od imovine	30.000,00	0,47%	69.000,00	0,99%
4. Prihodi od članarina			3.000,00	0,04%
UKUPNO planirani PRIHODI:	6.400.000,00	100,00%	7.000.000,00	100,00%
II RASHODI				
1. IZDACI POSLOVANJA				
1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 21 zaposleni	2.900.000,00	45,31%	2.800.000,00	40,58%
1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)	370.000,00	5,78%	390.000,00	5,65%
1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, grafičke usluge, amortizacija i dr.)	370.000,00	5,78%	390.000,00	5,65%
1.4. Izdaci za materijal i energiju (ured. materijal, sitni inventar, el. energija, plin)	130.000,00	2,03%	150.000,00	2,17%
1.5. Izdaci za opremu	75.000,00	1,17%	45.000,00	0,65%
1.6. Izdaci za najam	75.000,00	1,17%	105.000,00	1,52%
1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika	10.000,00	0,16%	10.000,00	0,14%
1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti	1.830.000,00	28,59%	2.330.000,00	33,77%
1.9. Donacije partnerskim organizacijama	575.000,00	8,98%	600.000,00	8,70%
1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama	20.000,00	0,31%	20.000,00	0,29%
1.11. Financijski rashodi	45.000,00	0,70%	60.000,00	0,87%
UKUPNO planirani RASHODI:	6.400.000,00	100,00%	6.900.000,00	100,00%
1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda			1.096.554,00	
1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda				
RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA	-		1.196.554,00	
RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA	-			

PRIJEDLOG FINANCIJSKOG PLANA ZA 2017. GODINU

PRIJEDLOG FINANCIJSKOG PLANA ZA USVAJANJE NA SKUPŠTINI 15.04.2016.

	2017.	
		%
I PRIHODI		
1. Planirani dio prihoda od donacija	6.500.000,00	95,59%
2. Prihodi od vlastite djelatnosti	228.000,00	3,35%
3. Prihodi od imovine	69.000,00	1,01%
4. Prihodi od članarina	3.000,00	0,04%
UKUPNO planirani PRIHODI:	6.800.000,00	100,00%
II RASHODI		
1. IZDACI POSLOVANJA		
1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 21 zaposleni	2.900.000,00	41,43%
1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)	390.000,00	5,57%
1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, grafičke usluge, amortizacija i dr.)	390.000,00	5,57%
1.4. Izdaci za materijal i energiju (ured. materijal, sitni inventar, el. energija, plin)	150.000,00	2,14%
1.5. Izdaci za opremu	45.000,00	0,64%
1.6. Izdaci za najam	105.000,00	1,50%
1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika	10.000,00	0,14%
1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti	2.330.000,00	33,29%
1.9. Donacije partnerskim organizacijama	600.000,00	8,57%
1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama	20.000,00	0,29%
1.11. Financijski rashodi	60.000,00	0,86%
UKUPNO planirani RASHODI:	7.000.000,00	100,00%
1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda	1.096.554,00	
1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda		
RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA	896.554,00	
RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA		